

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	53226 Політичні технології та аналітика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський державний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	53226
Назва ОП	Політичні технології та аналітика
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Бабарикіна Надія Анатоліївна, Ушкало Катерина Юріївна, Панасенко Ганна Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	02.10.2023 р. – 04.10.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_master_political-technologies-analytics_self-esteem.pdf
Програма візиту експертної групи	https://sumdu.edu.ua/images/content/general/accreditation/sumdu_master_political-technologies-analytics_visit-program.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП “Політичні технології та аналітика” була розроблена в 2021 році на кафедрі психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету. Перший випуск за ОП відбудеться в поточному році. За час проведення акредитаційної експертизи ЕГ з’ясувала, що освітня ОП була створена з великою увагою до потреб вітчизняного та регіонального ринку праці; має на меті підготовку висококваліфікованих фахівців у галузі політології, які володіють фундаментальними знаннями та навичками в прикладній політології, а також здатні виконувати аналітичну роботу, консультувати, розробляти та реалізовувати суспільно-політичні проекти та застосовувати політичні технології. Програма має чітку нормативну базу. Використання позитивних практик в оцінці, зокрема результатів студентського опитування, сприяє підвищенню якості викладання та навчання. Здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, що враховує їхні потреби та інтереси. Університет здійснює інтернаціоналізацію навчання та наукової діяльності, що дозволяє студентам брати участь у програмах академічної мобільності та міжнародних проектах. Академічна спільнота бере активну участь у програмах академічної мобільності, що сприяє обміну знаннями та досвідом з іншими університетами. Викладачі кафедри мають досвід участі у міжнародних наукових та освітніх проектах, включаючи проект за підтримки НАТО. Університет підтримує розвиток мовних компетентностей свого персоналу, включаючи участь у зарубіжних програмах підвищення кваліфікації та отримання міжнародних сертифікатів. Більшість викладачів мають сертифікати з англійської мови на рівні B2, що сприяє ефективному спілкуванню та роботі в міжнародному середовищі. Взаємодія з експертними радами роботодавців забезпечує об’єктивну оцінку відповідності ОП вимогам ринку праці, що сприятиме випуску кваліфікованих фахівців. Університет активно заохочує свій персонал до активності та досягнень, використовуючи різні конкурси та стимулюючі заходи, а також враховує якість навчально-наукової роботи через визначення рейтингу структурних підрозділів. Проведення гостьових лекцій та освітніх заходів з професіоналами-практиками допомагає студентам розширити свій кругозір і зрозуміти актуальні питання та виклики в обраній галузі. Позитивні аспекти цієї ОП включають широкий спектр застосування викладених методів та форм навчання, віртуальної та доповненої реальності для практичних завдань. Інтерактивність є ключовим елементом ефективного навчання за ОП, в тому числі в воєнний період. Таким чином, освітня програма “Політичні технології та аналітика” в СумДУ характеризується комплексністю, орієнтацією на практичну роботу та високим стандартом, враховуючи потреби ринку праці та міжнародні стандарти. Загальноєвропейська та міжнародна орієнтація ОП свідчать про бажання підготувати студентів за найкращими світовими практиками в сфері політології.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Програма впроваджує процедуру затвердження, яка передбачає рецензування представниками ринку праці та академічної спільноти. Це гарантує відповідність програми потребам сучасного ринку праці. У Сумському регіоні СумДУ – єдиний ЗВО, який реалізує ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня ВО. Інтерактивний підхід до навчання. Наприклад, урізноманітнення методів навчання з додатками доповненої реальності та додатками віртуальної реальності або програмами, побудованими на платформі Unity 3D. Форми і методи навчання є студентоцентрикованими. Результати досліджень та НПП впроваджуються в освітній процес через написання наукових праць і оновлення змісту освітньої програми. Це дозволяє програмі залишатися актуальною та відповідати потребам сучасного суспільства. Застосовуються сучасні методи навчання, включаючи онлайн-навчання та платформу MIX learning. Це робить навчання більш доступним та зручним для студентів. НПП зацікавлені в досягненні ПРН через співпрацю з органами влади та громадськими організаціями. В університеті розроблена та функціонує система стимулювання, що спонукає викладачів до покращення якості освіти, в тому числі, наприклад, саме кафедри мають субрахунки, на які безпосередньо надходять кошти, отримані в грантовій діяльності. Наявність належної фінансової та матеріально-технічної бази дозволяє досягати цілей та програмних результатів навчання. Використання Лабораторії віртуальної та доповненої реальності дозволяє студентам розробляти приклади політичних або агітаційних реклам, що підвищує якість підготовки спеціалістів у сфері політології. Проект "Бібліотека за безбар’єрністю" надає доступність до послуг та участі в культурному та суспільному житті, сприяючи інклюзивності та рівності. Постійна активна участь здобувачів у опитуваннях щодо якості викладання та освіти допомагає виявляти недоліки та пропозиції щодо вдосконалення освітньої програми. ОП має лише другий набір здобувачів, проти розроблена процедура визнання результатів навчання за програмами міжнародної мобільності вже на практиці сприяє міжнародній інтеграції та мобільності студентів. Готовність потенційних роботодавців, які вже активно співпрацюють в межах спеціальності за іншими ОП кафедри, брати участь у розробці та вдосконаленні освітньої програми “Політичні технології та аналітика” сприяє підготовці майбутніх випускників, враховуючи вимоги ринку праці.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Не підтверджена (фактична) участь представника роботодавців у роботі Робочої проектної групи (РПГ). Рекомендації: Постійна участь у моніторингу/ розвитку програми члена РПГ з числа роботодавців, регулярність зустрічей (в зручний для всієї групи час і в зручному форматі), прозорість і об’єктивність процесу Фактично відсутня внутрішня інтернаціоналізація діяльності за ОП, що було підтверджено представниками академічної спільноти. Рекомендації: Популяризувати можливості внутрішньої академічної мобільності серед студентів шляхом

роз'яснення перспектив та отримання додаткового вітчизняного досвіду в межах навчання за ОП. Форма/ структура опису ОПП на сайті кафедри представлена таким чином, що не дає змоги одразу ознайомитись з усіма складовими ОП. Рекомендації: Переглянути структуру розміщення ОПП на сайті та зробити її доступною в одному файлі. На сьогодні відсутній досвід здобувачів участі в конкурсах наукових робіт, всеукраїнських та наукових олімпіадах (за фахом). Рекомендації: Встановлення фінансових премій для переможців конкурсів та олімпіад, надання студентам можливості працювати разом з викладачами-науковцями над науковими проектами; публічне визнання досягнень учасників може бути дуже важливим (нагороди, грамоти та відзнаки, публікація наукових робіт та досягнень студентів у внутрішніх та зовнішніх виданнях); університет може проводити спеціалізовані семінари, лекції та майстер-класи для студентів, які готуються до конкурсів. Загальні рекомендації за результатами акредитаційної експертизи (роботи ЕГ): Оприлюднити на сайті ЗВО силабуси навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів за ОП. Забезпечити доступність методичних матеріалів щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів для кожної ОК. Розробити систему оцінки (визначення цілей, очікуваних результатів, КРІ; збір даних щодо результатів та впливу залучених професіоналів-практиків і експертів; оцінка: студентського досвіду, якості навчальних програм, досягнень студентів, впливу на ринок праці; зворотній зв'язок та корекція; публічні звіти та комунікація) ефективності залучення професіоналів-практиків та експертів галузі за ОП до викладання та наукових проектів для оцінки впливу цих заходів на якість освіти та підготовку студентів. Стимулювання співпраці з роботодавцями. Активно рекламувати можливості співпраці з професіоналами-практиками серед студентів для збільшення їхньої участі у заходах та практиках. Активно включати студентське самоврядування у процес розробки та моніторингу освітньої програми, забезпечуючи їхню участь у робочих групах та системних опитуваннях (надати студентам необхідні навички для ефективного участі у робочих групах і моніторингу, організувавши тренінги з питань спільної роботи, комунікації та процесу прийняття рішень; публікувати результати роботи студентського самоврядування та їхні внески в ОП, щоб студенти відчували, що їхні зусилля мають вагомий цінність; бути гнучкими та готовими до внесення змін в ОП відповідно до рекомендацій студентів).

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

У Стратегічному плані розвитку СумДУ на 2020 - 2026 роки [<http://surl.li/ffq>] зазначається, що місією університету є максимізація задоволеності ціннісних очікувань усіх категорій стейкхолдерів університету шляхом забезпечення беззаперечної конкурентної переваги послуг, що надаються, їх адаптивності під потреби сучасного світу, що стрімко змінюються, та бездоганної якості. Місія зокрема проявляється у забезпеченні високих вимог ринку праці фахівцями нової формації, здатними працювати в умов швидкозмінного, багатофункціонального середовища; впливі на соціально-економічний розвиток суспільства через трансфер інноваційних технологій, реалізації багатопланої соціальної місії, функції інституції громадянського суспільства тощо. Означені аспекти місії СумДУ корелюють з метою ОП, спрямованою на підготовку висококваліфікованих професійних спеціалістів, здатних розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології, в тому числі і за умов невизначеності, що передбачає проведення досліджень із застосуванням широкого спектра сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідній, політико-організаційній, викладацькій, консультативній та громадській сфері практичної професійної діяльності. Унікальність ОП полягає у посиленій практичній підготовці здобувачів вищої освіти на основі застосування дуальних підходів; широких можливостях формування здобувачами вищої освіти особистої освітньої траєкторії професійного розвитку при виборі змісту освітніх компонентів та неформальної освіти, тематики наукового дослідження, баз практик, програм академічної мобільності тощо; спрямованості науково-дослідної діяльності здобувачів на розробку політичних технологій за запитом баз практик, навчання на базі університетських аналітичних центрів.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

За результатами аналізу відомостей СО, інформації з сайту СумДУ, документів та під час проведення фокус-груп з академічним персоналом, студентським самоврядуванням, здобувачами, потенційними роботодавцями [Зустрічі 2, 3, 4, 8] було встановлено, що до розробки та перегляду ОП залучаються різні стейкхолдери на різних рівнях [<http://surl.li/leiom>]. Під час обговорення змін ОП "Політичні технології та аналітика" до РПП було залучено здобувача, що навчається на цій ОП – Даценко К., директора Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій

з громадськістю Сумської ОДА – Над'ярний С. [Протокол РПГ №5 від 23.12.2022 р.]. Фокус-групи продемонстрували реальну включеність в процес удосконалення ОП здобувача та представника роботодавців. Проте представник роботодавців як член РПГ не надав позитивної відповіді на питання “Чи знайомі Ви зі змістом ОП?” [Зустрічі 3, 8]. Відповідно до Положення “Про систему забезпечення якості вищої освіти” роботодавці беруть участь: у розробці ОП у частині визначення цілей програми, програмних компетентностей та ПРН, вдосконалення змістовної частини ОП та НП; у реалізації ОП, співдіють забезпеченню їх організаційній та ресурсній підтримці; здійснюють сприяння працевлаштуванню випускників та ін. [<http://surl.li/lyfid>]. Пропозиції роботодавці можуть надавати через відповідну сторінку [<http://surl.li/ffbx>]. У СумДУ розроблений механізм для опитування роботодавців. ЕГ встановила, що дана ОП була обговорена та схвалена на засіданні Експертної ради роботодавців, за результатами було враховано пропозиції членів ЕРР, зокрема в частині формулювань додаткових ПР, які мають відповідати фокусу ОП “Політичні технології та аналітика” [<https://cutt.ly/e7R10ju>]. На розширених засіданнях ЕРР та РПГ залучаються до обговорення ОП представники громадських організацій, експертів-практиків: Агаджанов-Гонсалес К. (консультант Офісу реформ у СРВ АМУ), Корнієнко М. (ГО “Сумська платформа реформ”) надали рекомендації щодо оновлення силабусів дисциплін ОП та зміни до розподілу аудиторного навантаження здобувачів вищої освіти [<http://surl.li/lejyc>]. Процедура затвердження ОП передбачає рецензування представниками ринку праці, академічної спільноти та враховує інтереси здобувачів. Позитивними є відгуки-рецензії від Стариков Г. - національний експерт ПРООН [<http://surl.li/lekft>], Загородський А. - директор комунікаційної групи ХРР [<http://surl.li/lekfc>]. Аналогічно позитивними є рецензії від Фісуна О. д. політ. н., проф., зав. каф. політології Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна [<http://surl.li/ibsbb>]). Врахування інтересів здобувачів здійснюється через опитування щодо якості ОП [<http://surl.li/kzhxv>]. Також ОП пройшла обговорення та була схвалена Радою із забезпечення якості факультету ІФСК, до складу якої входять члени студентського самоврядування [<http://surl.li/lutos>]. ЕГ встановила, що цілі ОП та ПРН визначаються з урахуванням позицій та потреб усіх заінтересованих сторін.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Аналіз інформації з сайту СумДУ, документів та отриманої під час проведення фокус-груп з академічним персоналом, здобувачами, потенційними роботодавцями [Зустрічі 2, 3, 8, Відкрита], ЕГ встановила, що формулювання цілей та програмних результатів навчання даної ОП враховало досвід аналогічних ОП з низки українських (ПРН9, ПРН 10, ПРН 11) та закордонних університетів. РПГ вивчала та враховувала досвід українських ОП спеціальності “Політологія” таких, як: ОП “Політологія” Національний університет “Києво-Могилянська академія”; ОП “Політологія” Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича; ОП “Політичні технології та консультування” Київський університет імені Бориса Грінченка; ОП “Політологія” Запорізький національний університет; ОП “Політологія” Національний університет “Острозька академія”. Досвід іноземних ОП враховувався шляхом зіставлення цілей, компетентностей та ПРН та відобразився у структурному розподілі дисциплін за семестрами. РПГ розглянула аналогічні ОП Ліверпульського ун-ту, Університету Тарту, Варшавського університету [Протокол РПГ №5 від 23.12.2022 р.]. В ОП “Політичні технології та аналітика” враховано галуzeвий та регіональний контексти через проведення досліджень та підготовки аналітики на регіональному та місцевому рівнях й відображено в ОК3, ОК5, ОК6, ОК7. Про що було зазначено, під час фокус групи з потенційними роботодавцями, Бобиренком В. (ГО “Бюро аналізу політики”), Крамченковим А. (“Сумська регіональна дирекція” акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України”) [Зустріч 8]. Дана ОП відповідає на попит у фахівців здатних проводити дослідження, готувати політичну аналітику та фахівців для сфери державної служби, які володіють сучасними технологіями. Під час зустрічі за потенційними роботодавцями Ярош О., (д. політ. н., доц. кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки) зацентувала на практико-орієнтованій цінності даної ОП [Зустріч 8]. У Сумському регіоні СумДУ – єдиний ЗВО, який реалізує ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня ВО.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз відомостей СО, документів та інформації з сайту СумДУ показав, що ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня була розроблена та введена в дію у 2022 році, перегляд та оновлення ОП відбулося у 2023 році. Подана на акредитацію ОП 2023 року враховує Стандарт вищої освіти за спеціальністю “Політологія”, що розкривається у ПРН1 – ПРН8. Поряд з цим ОП виокремлює спеціальні ПРН9 – ПРН11, які формують унікальність ОП через відповідні ОК - ОК1, ОК3, ОК4, ОК5, ОК7-12. Відповідно до Стандарту ОП має Практику переддипломну обсягом 6 кредитів ЄКТС та забезпечує досягнення ПРН1-2, ПРН6-8, ПРН11. Відповідно до Стандарту за ОП передбачено атестацію у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що забезпечує досягнення ПРН3-4, ПРН8, ПРН11. У 2023 році буде перший випуск ОП; здобувачі наразі активно працюють над своїми кваліфікаційними роботами магістрів. Отже, ОП “Політичні технології та аналітика” забезпечує досягнення програмних результатів навчання згідно з вимогами Стандарту.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони. У СумДУ діє процедура затвердження ОП, яка передбачає рецензування ОП представниками ринку праці, академічної спільноти та враховує інтереси здобувачів. Унікальність ОП полягає у посиленій практичній підготовці здобувачів вищої освіти – навчання на базі університетських аналітичних центрів, й спрямованості науково-дослідної діяльності здобувачів на розробку політичних технологій за запитом баз практик. У Сумському регіоні СумДУ – єдиний ЗВО, який реалізує ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня ВО. Позитивні практики. На розширених засіданнях Експертної ради роботодавців та робочої проєктної групи залучаються до обговорення ОП представники громадських організацій, експертів-практиків. Членами робочої проєктної групи є усі заінтересовані сторони – академічна спільнота, здобувачі, роботодавці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони. Не виявлено. Недоліки. Представник роботодавців член РПГ під час фокус-групи не відповів на питання ЕГ про зміст ОП. Рекомендації. Під час чергового перегляду ОПП залучити до РПГ представника роботодавців, який зможе брати реальну участь в процесі обговорення та удосконалення ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Місія СумДУ корелює з метою ОП “Політичні технології та аналітика”. Цілі та програмні результати навчання визначалися з урахуванням інтересів, позицій, потреб усіх стейкхолдерів. Ведеться ефективна співпраця з потенційними роботодавцями. ОП враховує галузевий та регіональний аспекти та має чітко визначену унікальність. Враховуючи результати аналізу, Критерій 1 відповідає рівню В.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг ОП становить 90 кредитів ЄКТС та відповідає чинному Закону України “Про вищу освіту” і Стандарту вищої освіти для спеціальності 052 “Політологія” другого (магістерського) рівня вищої освіти затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 18.03.2021 р.. ОП складається з обов'язкової та вибіркової частини ОК. Обов'язкова частина представлена в обсязі 65 кредитів ЄКТС (або 72,2% від загального обсягу ОК), з яких 6 кредитів виноситься на практичну підготовку (Практика переддипломна), а вибіркова частина ОП представлена в обсязі 25 кредитів ЄКТС (або 27,8% від загального обсягу ОК), що відповідає вимогам Закону України “Про вищу освіту”. ОК уніфіковані через кратність 5-ти кредитам ЄКТС. Аналіз ОП, здійснений ЕГ, дозволяє стверджувати, що обсяг ОП в частині розподілу обов'язкової та вибіркової частини відповідає чинному законодавству та Стандарту вищої освіти для даної спеціальності другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОПП та НП для освітньої програми “Політичні технології та аналітика” продемонстрував, що загальне навчальне навантаження збалансоване - становить по 30 кредитів ЄКТС на семестр. Освітні компоненти поділені на цикли - цикл дисциплін загальної підготовки складається з 2 ОК (15 кредитів ЄКТС); цикл дисциплін професійної підготовки складається з 9 ОК (60 кредитів ЄКТС); цикл практичної підготовки складається з 1 ОК (6 кредитів ЄКТС). Атестація здобувачів вищої освіти представлена кваліфікаційною роботою магістра (9 кредитів ЄКТС).

Обов'язкові компоненти стандартизовані за кількістю кредитів ЄКТС - кратно 5 кредитам ЄКТС. Загальну підготовку забезпечують освітні компоненти програми ОК1, ОК4. Вибіркові ОК уніфіковані за кількістю кредитів ЄКТС (по 5 кредитів ЄКТС). До циклу професійної підготовки відносяться освітні компоненти, спрямовані на формування фахових компетентностей за спеціальністю, зокрема, предметної області та професійного спрямування ОК2, ОК3 і за профілем програми ОК5, ОК6, ОК7, ОК8, ОК9, ОК10. Структурно-логічна схема ОП є конструктивно узгодженою для всіх елементів ОП, що дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Здійснений аналіз документів та силабусів ОК свідчить, що зміст ОП “Політичні технології та аналітика” відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності “Політологія”. ОПП [<https://op.sumdu.edu.ua/#/>], силабуси обов'язкових [<http://surl.li/ibsbb>] та вибірових [<http://surl.li/lewky>] дисциплін розміщені у вільному доступі на сайті університету, що дозволяє повноцінно проаналізувати зміст ОП. У СумДУ розроблена нормативна база, що регулює процеси розроблення та вдосконалення ОП: Положення “Про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету” [<http://surl.li/lzmwh>] Положення “Про робочі проєктні групи та групи забезпечення” [<http://surl.li/lzmho>] Наказ ректора №0239-І від 27.05.22 р. Щодо оприлюднення освітніх програм, їх освітніх компонентів та інформації про дотримання Ліцензійних вимог [<http://surl.li/lzmzd>] Інформація отримана під час фокус груп з академічним персоналом, здобувачами, потенційними роботодавцями продемонструвала відповідність змісту ОП предметній області спеціальності [Зустрічі 2, 3, 8, Відкрита]. Під час зустрічі зі здобувачами студенти продемонстрували задоволеність якістю навчання та деякі з них, як побажання, висловили збільшення годин для англійської мови [Зустріч 3]. Під час зустрічі з потенційними роботодавцями було акцентовано на структурності ОП, логічності ОК та практико-орієнтованому змісту ОП “Політичні технології та аналітика” [Зустріч 8]. ЕГ дійшла висновку, що ОП “Політичні технології та аналітика” має структурований зміст, ОК логічно взаємопов'язані та створюють систему знань, яка забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Об'єктом вивчення ОП “Політичні технології та аналітика” є політичні відносини між акторами та інститутами на місцевому, національному та глобальному рівні (politics, policy, polity), влада та урядування, політичні інститути та процеси, політичні трансформації, публічна політика, світова політика та політика окремих країн та регіонів. Цілями навчання ОП “Політичні технології та аналітика” є підготовка магістрів, здатних самостійно розв'язувати складні задачі та проблеми у політичній сфері та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії для здобувачів ОП “Політичні технології та аналітика” в СумДУ визначається наступними нормативними документами: Наказ ректора “Про заходи щодо підготовки до наступного навчального року” [<http://surl.li/lyxkb>] Положення “Про організацію освітнього процесу” [<http://surl.li/lyymf>] Положення “Про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ” [<http://surl.li/lyxmy>] Положення “Про реалізацію права здобувачів вищої освіти на вибір навчальних дисциплін в СумДУ” [<http://surl.li/lyxol>] ОП передбачає вивчення вибірових ОК в обсязі 25 кредитів ЄКТС (27,8% від загального обсягу кредитів ОП). Усі вибірові ОК уніфіковані за кількістю кредитів (5 кредитів ЄКТС). Під час проведення фокус-груп з академічним персоналом, з адміністративним персоналом, здобувачами, ЕГ було з'ясовано - процедура вибору дисциплін здобувачами реалізується через особистий кабінет здобувача на сайті СумДУ [Зустрічі 2, 3, 6]. У випадку коли здобувач, обрав дисципліну, яку не обрали інші здобувачі і група не сформувалася, здобувач може самостійно пройти обрану дисципліну у дистанційному форматі. Здобувачі успішно користуються наданою можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії. Також у СумДУ здобувачі мають можливість реалізувати індивідуальну освітню траєкторію через академічну мобільність. На ОП “Політичні технології та аналітика” є позитивні практики - троє здобувачів першого курсу в рамках академічної мобільності проходять програму “European studies – Domestic Affairs” (12 ECTS) в Латвійському університеті та одна здобувачка в минулому навчальному році пройшла цю програму [Зустріч 3].

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОП передбачає проходження здобувачами обов'язкового компонента Практики переддипломної, обсягом 6 кредитів ЄКТС. Практика переддипломна забезпечує формування компетентностей ЗК-1-2, ЗК-6, ЗК-8, ФК-3, ФК-5, ФК-8 та досягнення ПРН1-2, ПРН6-8, ПРН11. Також в ОП є Педагогічний практикум із змістовим модулем “Громадянська освіта”, який забезпечує формування компетентностей ЗК-3, ФК-2, ФК-6, ФК-8 та досягнення ПРН5, ПРН9, ПРН10. Для формування компетентностей важливими є методи навчання на практичних/ семінарських заняттях, на даній ОП застосовуються наступні - кейс-орієнтоване навчання, проєктний метод, організація самостійної навчальної діяльності здобувачів, практико-орієнтоване навчання, навчання на основі досліджень (RBL), проблемне навчання, дослідницька робота, обмін думками (think-pair-share), мозковий штурм. Практична підготовка здобувачів вищої

освіти в ЗВО визначається Положенням “Про організацію освітнього процесу” [<http://surl.li/lyymf>]. Аналіз інформації з сайту університету та отриманої під час фокус-груп [Зустрічі 1, 2, 8, Відкрита] показав, що перелік баз практики містить 18 організацій та продовжує розширюватися. Також було з'ясовано, що провідними базами практик визначені - Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОДА, Департамент комунікацій та інформаційної політики СМР, Асоціація міст України, ГО “Бюро аналізу політики”, ГО “Інтелект Сумщини”, Центр соціальних досліджень СумДУ, Центр досліджень регіональної безпеки СумДУ, Гендерний ресурсний центр [<http://surl.li/lcwpt>].

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП “Політичні технології та аналітика” передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), які є актуальними на ринку праці - здатність до адаптації та дії в новій ситуації, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, здатність вчитися та опановувати сучасними знаннями, здатність генерувати нові ідеї (креативність), вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. Ці навички здобувачі набувають через вивчення професійних дисциплін, а саме - ОК2-ОК10. А також ОК11 Практика переддипломна забезпечує формування наступних навичок - здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, здатність проводити дослідження на відповідному рівні, здатність розробляти проекти та управляти ними. Про що зазначено у силабусах дисциплін [<http://surl.li/ibsbb>]. Також про здобуті соціальні навички розповіли студенти під час зустрічі [Зустріч 3].

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОПП та НП для ОП “Політичні технології та аналітика” продемонстрував, що обсяг ОК відповідає досягненню цілей та ПРН. Розподіл навчального навантаження у 2022-2023 н.р. за ОП “Політичні технології та аналітика” в розрізі видів навчальної роботи складає: аудиторна робота – 624 год. (23,1 %), з них: 256 годин – у 1 семестрі, 256 годин – у 2 семестрі, 112 годин – у 3 семестрі; СРС – 2076 год (76,9 %), з них: 644 годин – у 1 семестрі, 644 годин – у 2 семестрі, 788 годин – у 3 семестрі; у 2022-2023 н.р. – аудиторна робота – 640 год. (24 %), з них: 256 годин – у 1 семестрі, 256 годин – у 2 семестрі, 128 годин – у 3 семестрі; СРС – 2060 год. (76 %), з них: 644 годин – у 1 семестрі, 644 годин – у 2 семестрі, 772 годин – у 3 семестрі. Під час проведення фокус-груп з академічним персоналом, адміністративним персоналом, здобувачами, учасниками зустрічей було зазначено, що здобувачі мають оптимальний розподіл навантаження, який забезпечує досягнення цілей та ПРН [Зустрічі 2, 3, 6]. Також для моніторингу якості навчання в СумДУ запроваджене анкетування, у 2023 р. респонденти ОП “Політичні технології та аналітика” продемонстрували, що задоволені навантаженням. А саме, на запитання анкети “Чи вважаєте Ви, що обсяг навчального навантаження є достатнім для успішного вивчення дисциплін ОП?” 100 % здобувачів відповіли “так” [<http://surl.li/kzhxv>].

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Аналіз документів, інформації з сайту університету та інформації отриманої під час фокус груп з академічним персоналом, адміністративним персоналом, здобувачами - показав, що на ОП “Політичні технології та аналітика” передбачено реалізацію окремих елементів дуальної освіти через поєднання теоретичного навчання у практичній діяльності на базах практик та з роботою за фахом [Зустріч 2, 3, 6]. СумДУ є учасником пілотного проекту, започаткованого МОН України [наказ №1296 від 15.10.2019р]. В СумДУ триває процес розробки нормативного забезпечення із запровадження дуальної форми здобуття освіти [<https://bit.ly/3KFj4VL>]. Як інформують відомості СО та засвідчили здобувачі під час фокус групи [Зустріч 3] у 2022/23 н.р. Ємець О. (координатор з обробки даних “Medair”), Даценко К. (менеджер проектів ГО “Інтелект Сумщини”) поєднували навчальну діяльність з професійною діяльністю.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони. Ефективне досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання забезпечено через узгодженість всіх елементів ОП й конструктивність структурно-логічної схеми ОП. В університеті забезпечується формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. Навіть у випадку, коли не сформувалася група на вивчення дисципліни, здобувач може самостійно пройти обрану дисципліну у дистанційному форматі. Позитивні практики. Здобувачі активно використовують можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. Не виявлено. Недоліки. Не виявлено. Рекомендації. Розглянути можливість запровадження викладання фахової дисципліни англійською мовою з метою посилення актуальної нині навички - вільне володіння англійською мовою, не зменшуючи кількість годин загальної та фахової підготовки.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Зміст освітньої програми має чітку структуру та обсяг, який відповідає вимогам законодавства та стандарту. Структурно-логічна схема ОП є конструктивно узгодженою для всіх елементів ОП. ОП “Політичні технології та аналітика” передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills), що перераховані у відповідному підкритерії, які є актуальними на ринку праці. Враховуючи результати аналізу, Критерій 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОП “Політичні технології та аналітика” у СумДУ у 2023 р. розміщені на сайті ЗВО [<http://surl.li/golif>]. Наявна в достатньому обсязі інформація щодо строків прийому на навчання, порядок прийому та умови конкурсного відбору. Аналіз змісту правил прийому на навчання за даною ОП демонструє відсутність будь-яких дискримінаційних положень. Самі правила є чіткими та зрозумілими. Під час зустрічі зі здобувачами скарги щодо наявності дискримінаційних положень чи незрозумілості правил прийому на навчання були відсутні, здобувачі продемонстрували обізнаність правил прийому та повідомили про їхню чіткість та зрозумілість [Зустріч 3]. Правила прийому у СумДУ відповідають нормативній базі визначеній МОН України [<http://surl.li/jwcun>]. У вкладці “Вступ до магістратури” міститься вичерпна інформація щодо вступу на ОП “Політичні технології та аналітика” [<http://surl.li/cmfwz>].

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Експертною групою з'ясовано, що конкурсний відбір на ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня у 2023 році здійснювався на основі ступеня бакалавра за умови складання ЄВІ 2023 року та ЄФВВ 2023 року та на основі диплома про вищу освіту ступеня магістра або ОКР спеціаліста за умови, на вибір, або подання результатів ЄВІ та ЄФВВ, або складання співбесіди з іноземної мови [<http://surl.li/jwdve>] та фахового іспиту [<http://surl.li/lbfxy>]. Конкурсний бал для конкурсного відбору на навчання для здобуття ступеня магістра розраховується за визначеною формулою: Конкурсний бал (КБ) = 0,2 × П1 + 0,2 × П2 + 0,6 × П3, де П1 – оцінка ТЗНК ЄВІ; П2 – оцінка тесту з іноземної мови ЄВІ; П3 – оцінка ЄФВВ. Програми ЄВІ затверджені МОН України [<http://surl.li/jwdft>]. ЄФВВ базується на програмі предметного тесту з політології та міжнародних відносин, затвердженої наказом МОН України [<http://surl.li/lbfxy>]. Зміст програми фахового іспиту для вступу на ОП відбиває зміст розділів, його відсоткову представленість у переліку завдань та відповідність когнітивним рівням, визначеним у програмі ЄФВВ. Правила прийому на навчання за ОП “Політичні технології та аналітика” враховують особливості освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО, сайту університету, приймальної комісії демонструє, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО є чіткими, зрозумілими, публічними. Експертною групою з'ясовано, що правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регламентуються наступними документами: Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти [<http://surl.li/ffmg>], Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/fezf>]. Положенням про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ [<http://surl.li/lvrx>]. Механізми процедури перезарахування освітніх компонент є прозорими. Зокрема, визнання результатів навчання та перезарахування освітніх компонент здійснюється деканом факультету ІФСК на основі укладеного договору про навчання та, відповідно до наданої академічної довідки або аналогічного документу, отриманого здобувачем в іншому ЗВО. За необхідності за розпорядженням декана факультету може бути створена предметна комісія зі складу групи забезпечення спеціальності. Інформація відомостей СО та фокус-групи зі здобувачами показує, що реалізація здобувачами права на здобуття та зарахування результатів навчання отриманих в інших ЗВО реалізується успішно [Зустріч 3]. Наразі троє здобувачів першого курсу в рамках академічної мобільності проходять програму “European studies – Domestic Affairs” (12 ECTS) в Латвійському університеті. Результати навчання будуть перезараховані в межах ОК 2 та ОК 4. В минулому навчальному році - одна здобувачка ОП [Зустріч 3].

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації відомостей СО та сайту університету демонструє наявність дієвої процедури, що забезпечує здобувачам ОП реалізацію права на неформальну освіту та її зарахування, а саме - Порядок визнання у Сумському державному університеті результатів неформального та/або інформального навчання здобувачів [<http://surl.li/lvzrh>]. На сайті кафедри ППСТ є вкладка “Можливості неформальної освіти”, яка містить підбірку рекомендованих відкритих онлайн курсів для ОП “Політичні технології та аналітика” [<http://surl.li/lzcg>]. Про можливість навчання у неформальній освіті та перезарахування таких результатів міститься вичерпна інформація в силабусах ОК. Інформація отримана на фокус-групі зі здобувачами демонструє, що здобувачі ОП активно використовують можливості неформальної освіти при реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Здобувачі ОП вивчили ряд онлайн-курсів, за якими отримали перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Також деякі здобувачі зазначили, що знаючи про можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, мали бажання вивчати дисципліни без перезарахування, оскільки їм цікаво знати більше [Зустріч 3].

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти або в неформальній освіті, є зрозумілими, відкритими для здобувачів та реалізуються здобувачами. Позитивні практики. Здобувачі ОП, що детально зазначено в у відповідних підкритеріях, активно використовують можливості неформальної освіти й академічної мобільності та успішно перезараховують отримані результати.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони. Доступ до ознайомлення всіма зацікавленими особами з ОП є вільним, проте перегляд ОП є недостатньо зручним для аналізу повного документа самої ОП - розділи ОП розміщені в різних вкладках, що ускладнює сприйняття інформації для потенційних абітурієнтів, роботодавців та інших зацікавлених осіб. Рекомендації. Розглянути можливість демонструвати ОП єдиним файлом.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за даною ОП не містять будь-яких дискримінаційних положень, враховують особливості ОП та є чіткими й зрозумілими. Процедури визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти або в неформальній освіті, є зрозумілими та відкритими для здобувачів. Враховуючи результати аналізу, Критерій 3 відповідає рівню В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ЕГ в ході візиту та аналізу документів встановила, що основні методи викладання та навчання, методи контролю регламентовані низкою документів [<http://surl.li/edckh>, <http://surl.li/lulwn>, <http://surl.li/lulxd>]. Під час зустрічей було з'ясовано, що методи, форми навчання та викладання сприяють реалізації студентоцентрованого підходу, відповідають принципам академічної свободи та виступають інструментом досягнення мети, проміжних цілей та програмних результатів навчання [Зустрічі 2-3, Організаційна, Резервна]. Здобувачі забезпечені правом вибору навчальних дисциплін (не менше 25%) - 25 кред. [Зустрічі 1, Організаційна]. В університеті створені умови для автономії і свободи навчання, викладання та науково-дослідницької діяльності. Викладачі вільні в своєму виборі різних способів подання/засвоєння навчального матеріалу (наприклад, "Місцеве самоврядування...": (case-study, think-pair-share, мозковий штурм). Навчання на основі досліджень продемонстровано ОК2, ОК3, ОК5, ОК9-ОК12 тощо. Найбільше перевага надається інтерактивним методам, що підтверджено НПП [Зустріч 2]: мультимедійні презентації, робота в малих групах, лекції-дискусії тощо [відповідно до силабусів]. ЕГ в бесідах із студентами з'ясувала, що саме такі форми та методи навчання їм до вподоби [Зустріч 3]. Усі представники освітнього процесу активно використовують комп'ютерні технології, електронні засоби навчання, в тому числі MIX learning, у різних організаційних формах навчання [силабуси, Зустрічі 1-4, 6-7, Резервна]. ЕГ підтверджує дотримання студентоцентрованого підходу при навчанні і викладанні за даною ОП. Враховуються результати опитувань студентів (<http://surl.li/lulya>) [Зустрічі 1-4, 6-7, Організаційна, Резервна]. Лектор зобов'язаний дотримуватись РП щодо структури навчальної дисципліни, але не обмежується в тлумаченні навчального матеріалу, послідовності викладу, формах і засобах донесення [<http://surl.li/lehht>, Зустрічі 2, 6]. У РП прописані ПРН, їх співвідношення і з методами й технологіями викладання і навчання, методи та форми оцінювання здобувачів, структура ОК, тематичний план занять [<http://surl.li/lehht>]. Практичні та семінарські заняття проводяться у формі бесіди, заслуховування, диспуту, розроблення "карт пам'яті", носять проєктний характер тощо [<http://surl.li/lehht>, Зустріч 2]. Практико-орієнтоване навчання забезпечено ОК1, ОК8, ОК9, ОК4, ОК10, ОК11 тощо. Обсяг часу для самостійної роботи студента зазначається в НП і становить 76 % загального обсягу навчального часу. На сайті ЗВО розміщені силабуси обов'язкових ОК [<http://surl.li/lehht>], але немає РП та силабусів дисциплін за вибором [<http://surl.li/lumac>] для здобувачів даної ОП. На зустрічах 3, 4 6, 7 ЕГ впевнилася, що здобувачі мають змогу обирати ВК через особисті кабінети. Також ОП демонструє врахування результатів неформальної та застосування елементів дуальної освіти, що разом із попередніми показниками вказує на відповідність ОП вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

На сайті ЗВО розміщена інформація про графік навчального процесу [<http://surl.li/lunfa>], силабуси обов'язкових навчальних дисциплін [<http://surl.li/lehht>]. Здобувачі та НПП підтвердили ЕГ можливість ознайомитися з необхідною інформацією на сайті університету та кафедри [Зустрічі 2, 3, Резервна зустріч]. Така ж інформація розміщена в системі MIX learning в більш розширеному форматі та доступна всім учасникам освітнього процесу цілодобово [Резервна зустріч]. На першому занятті викладачі розповідають про порядок і систему нарахування балів, цілі дисципліни, перелік компетентностей, якими здобувач оволодіє по завершенню курсу [Зустріч 2]. В межах ОК в системі присутнє методичне забезпечення до контрольних робіт, тестів, наведені приклади презентацій та інші матеріали, що в доступній та зрозумілій формі роз'яснюють здобувачам суть завдань. Наприклад, Купенко О.В. Педагогічний практикум із змістовим модулем: "Громадянська освіта": матеріали до СРС; Опанасюк В. В. Методичні вказівки до практичних занять із дисципліни "Взаємодія органів державної влади з громадськістю: базові знання, аналітичні вправи, завдання для дискусій" [<http://surl.li/luohr>]; Методичні рекомендації щодо проведення переддипломної практики [<http://surl.li/luoid>] та інші. ЕГ з'ясувала, що про основні аспекти системи накопичення балів, а також про можливість отримання додаткових балів здобувачам нагадують протягом семестру [Зустрічі 2, 3, Резервна]. У розділах силабусів ОК зазначено: семестр вивчення, обсяг, статус, мета зміст навчальної дисципліни, роль у досягненні ПРН, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна; роль ОК у формуванні соціальних навичок, ЗК та соціальні навички, види навчальних занять і стратегія, методи викладання та навчання (наприклад, лекційне, самостійне, проблемне, проєктне, практикоорієнтоване навчання; види навчальної діяльності (наприклад, навчальні дискусії, розроблення "карт пам'яті", проблемна дискусія на прикладі біографії, проєкт заходу тощо – ОК 2-10); методи та критерії оцінювання; ресурсне забезпечення; інформаційні ресурси та література. Така структура дозволяє співвіднести результати навчання дисципліни з ПРН, відстежити формування й поглиблення компетентностей; врахувати особливості поточного та підсумкового оцінювання. Наявні силабуси змістовними та відображають необхідну інформацію про ОК. За результатами оцінювання якості освітньої програми в 2023 році студенти продемонстрували задоволеність формами та методами навчання і викладання [<http://surl.li/kzhxv>].

Інтерв'ювання підтвердило вчасне проведення роз'яснювальної роботи, яку здійснюють викладачі та інші учасники освітнього процесу щодо критеріїв та методів оцінювання, процесу вибору з блоку вибіркових дисциплін [Зустрічі 3, 4, 7].

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

За ОП “Політичні технології та аналітика” здобувачі освіти мають достатні можливості для поєднання навчання і досліджень. Викладачі кафедри активно впроваджують в навчальні курси свої наукові здобутки [Зустрічі 1-4, 6, 7, Відкрита]. Діє Наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів і молодих вчених СумДУ, яке створює творче наукове середовище через реалізацію успішних проєктів, орієнтованих на підтримку нових наукових ідей, інновацій та обмін знаннями, а також забезпечує захист прав та інтересів осіб щодо питань наукової діяльності, підтримки наукоємних ідей, інновацій та обміну знаннями [<http://surl.li/lupbp>]. Наявна нормативна база - рішення Ради з якості СумДУ (“Стан залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності та заходи щодо її активізації” [<http://surl.li/cudxn>]). Здобувачі можуть взяти участь у таких видах академічності: навчання, мовне стажування та наукове стажування, звернувшись до Групи організації міжнародного академічного співробітництва [<http://surl.li/lupcr>]. Існує усталена практика залучення студентів до наукових проєктів [ОК3, 5, 6; Зустрічі 3, Відкрита]. Під час проходження переддипломної практики (в листопаді), здобувачі планують проводити власні дослідження, зокрема анкетування результати яких будуть узагальнені в роботі, в практичному розділі [Зустріч 3]. Темі кваліфікаційних робіт є достатньо різнобічними, що дозволяє ЕГ зробити висновок про врахування інтересів здобувачів [Зустрічі 3, Резервна]. Здобувачі долучені до кафедральних центрів (2 здобувачі мають виконання НДР з оплатою праці або участь у грантових проєктах актуальної тематики щодо політики гендерної рівності): Центру дослідження регіональної безпеки та Центру соціальних досліджень [<http://surl.li/lupmu>, <http://surl.li/lupnc>]. ЕГ відмічає активну наукову роботу, в тому числі керівництво науковою роботою здобувачів, викладачами кафедри: Назаров М. С., Король С. М., Опанасюк В. В., Лебідь А. Є., Костенко А. М. та ін. Здобувачі мають змогу публікувати результати своїх наукових робіт в різних виданнях (5 здобувачів ОП на сьогодні мають наукові публікації). Також наявний контроль з боку керівництва за даними показниками [<http://surl.li/lutos>] і можливе фінансування для реалізації розроблених наукових проєктів [<http://surl.li/lutqu>]. Факультет проводить конференції, круглі столи, міжнародні вебінари, до яких активно долучаються здобувачі вищої освіти та викладачі [<http://surl.li/lutvc>]. Поєднанню навчання і досліджень під час реалізації ОП сприяє студентський науковий гурток “Політичний дискусійний клуб” (кер. – М. Назаров) [<http://surl.li/lutvc>], постійно діючий міжфакультетський семінар “Застосування соціологічних даних у наукових дослідженнях та практиці прийняті рішень” (наук. кер. – А. Костенко), період проведення: вересень – грудень 2023 р. [<http://surl.li/lutvp>]. Значна частина проєктів кафедри реалізується у співпраці з ГО “Центр громадських ініціатив “Інтелект Сумщини”.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту ОК гарантується Рішенням Ради із забезпечення якості вищої освіти від 16 березня 2023 року з питання: “Стан залучення роботодавців, професіоналів-практиків, експертів галузі до організації та реалізації освітнього процесу” [<http://surl.li/luueo>] і Рекомендаціями Ради із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету щодо організації освітньої діяльності в 2023/2024 навчальному році [<http://surl.li/luuev>]. РП НД мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду ОП [<http://surl.li/luukf>]. Оновлення змісту ОК відбувається шляхом: урахування новітніх наукових досягнень світового рівня у відповідній галузі знань, актуальних кейсів сучасної України та інших країн (ОК2, 8); поєднання результатів наукових досліджень науково-педагогічного персоналу та врахування досвіду практичної діяльності стейкхолдерів (ОК5, 6); включення до переліку інформаційних ресурсів ОК міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних, наукових публікацій / методичних розробок за авторством викладачів (ОК2-8); видань англійською мовою (ОК3, 8); політики щодо використання інструментів штучного інтелекту та використання матеріалів з джерел відкритого доступу (ОК2, 11, Костенко А., Король С.); кваліфікації, стажу наукової (науково-педагогічної) роботи, професійної активності, наукової діяльності та обґрунтування відповідності дисциплінам, що викладаються; підвищення кваліфікації, професійної активності та наукової діяльності професорсько-викладацького складу (Назаров М., Король С., Лебідь А., Опанасюк В., Костенко А.); систематичне залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення окремих лекцій та майстер-класів поза тематичних планів дисциплін ОП (Бобиренко В., Крамченков А., Над'ярний С.); забезпечення ефективнішого використання наукового та методичного потенціалу викладачів, які вільно володіють англійською мовою (Назаров М., Король С., Лебідь А., Купенко О.) тощо. Неабияку допомогу НПП та здобувачам надає бібліотека університету [Зустрічі Організаційна, 5, 6]. Здобувачам та НПП надано безоплатний доступ до наукометричних баз. Також ЗВО поширює практику відшкодування НПП витрат, пов'язаних з міжнародними та українськими відрядженнями, що мотивує НПП до постійного розвитку та постійного оновлення ОК. Порівнюючи НП 2022 і 2023 рр. набору, бачимо, наприклад, зміни в змісті ОК 6 та ОК8 [<http://surl.li/luunj>, <http://surl.li/luunk>]. Порівнюючи інформацію про ОП 2022 та 2023 рр., також бачимо зміни в змісті ОК2, ОК8, ОК9, ОК10 [<http://surl.li/ibsbb>]. НПП вільні у виборі сучасних практик та наукових досягнень, які слід використовувати у навчанні [Зустрічі 1, 2]. Оновлення змісту освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі підтверджено також науковими статтями, у т.ч. виданнях, що входять до баз Scopus та WoS, монографіях, посібниках НПП (Kupenko O., Kostenko A., Lebid A., Nazarov M.)

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Під час проведення фокус-груп з НПП, було отримано інформацію, що викладання і наукові дослідження пов'язані із визначеною політикою ЗВО щодо інтернаціоналізації вищої освіти. В Університеті діє Стратегія інтернаціоналізації СумДУ на 2019-2025 роки [<http://surl.li/ffde>]. Університет системно підходить до питання інтеграції у європейський та світовий науково-освітнянський простір, що реалізується, зокрема, через співробітництво із зарубіжними університетами, асоціаціями, фондами та установами [<http://surl.li/luuxb>]. Оскільки за ОП у цьому році буде здійснено перший випуск, то студентів, які навчалися за програмами академічної мобільності, небагато, проте ЕГ було повідомлено про наміри (найближчими тижнями) закордонного досвіду (Латвійська Республіка) [Зустріч 3, 6]. Університет є членом 24 академічних асоціацій та спільнот світу. Протягом останніх трьох років було проведено близько 20 цільових тренінгів за пріоритетними міжнародними грантовими конкурсами (Еразмус+ [<http://surl.li/ocdd>], Горизонт Європа, міжурядовими науково-дослідницькими та іншими програмами), більше 300 індивідуальних консультацій. Найбільша кількість та обсяги фінансування забезпечено через міжнародні грантові програми Еразмус+, Горизонт 2020, ДААД, DVV International, за підтримки НАТО, Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО), Фонду цивільних досліджень і розвитку (CRDF Global) та низки інших міжнародних фондів [<http://surl.li/luuxb>]. Університет забезпечує умови для вивчення іноземної мови НПП з підтвердженням сертифікатом, не нижче рівня B2 (Король С., Лебідь А., Костенко А., Назаров М., Купенко О.) [Зустріч 2]. Згідно існуючих міжнародних практик та зважаючи на цілі Стратегії інтернаціоналізації СумДУ все більше уваги приділяється стратегічним партнерствам університету, в рамках яких, згідно з пріоритетними напрямками (наукове співробітництво: залучення іноземних лекторів (Langer P., Німеччина) й викладання НПП за кордоном (Назаров М.); грантова діяльність, академічна мобільність (Костенко А., Назаров М., Король С. та інші), реалізуються найбільші обсяги міжнародного співробітництва (підвищення кваліфікації за міжнародними програмами: Костенко А. (Швейцарія); Назаров М. (Естонія, Фінляндія, Бельгія), Лебідь А. (Естонія). Відповідний показник, крім іншого, відслідковується міжнародним рейтингом U-Multirank. Діяльність університету пов'язана з Мережею "Ініціатива Єднання", Ініціативою "Альянс Європейських університетів", Альянсом "FilmEU", Альянсом "Unite!". Особливостям навчання, викладання та науковим дослідженням пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти присвячений окремий матеріал [<http://surl.li/luuxi>] Одним з базових принципів інтернаціоналізації згідно із Стратегією інтернаціоналізації є співробітництво, як основа міжнародної інтеграції через розбудову стратегічних партнерств та мереж, участі у діяльності міжнародних асоціацій і об'єднань.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми і методи навчання й викладання за цією ОП забезпечують ПРН, є студентоцентованими, висвітлені в силабусах усіх нормативних навчальних дисциплін, що розміщені у відкритому доступі на сайті ЗВО (п. 4.1). Рівень задоволеності здобувачів методами навчання і викладання за ОП досліджується та вивчається через проведення опитувань (і є "високим"), які є регулярними. Результати дослідження НПП, які забезпечують викладання за цією ОП, впроваджуються в освітній процес через написання наукових праць, як от навчальні посібники, статті у фахових виданнях та таких, що індексуються в науково-метричних базах, завдяки чому зміст ОК постійно оновлюється. У навчанні застосовуються сучасні практики та наукові досягнення, зокрема при організації дистанційного навчання за цією ОП. У ЗВО, загалом, та за даною ОП, зокрема, здійснюється інтернаціоналізація навчання та наукової діяльності: здобувачі беруть участь в програмах академічної мобільності, НПП проходять стажування в іноземних ЗВО, беруть участь в міжнародних проектах в рамках грантових угод тощо (п. 4.5). Використання у воєнний час платформи MIX learning та постійний моніторинг якості освітнього процесу у процесі її використання. Використання різноманітних проблемно-орієнтованих методів навчання, наявність можливостей формування освітньої траєкторії здобувачами освіти із врахуванням поєднання навчання і дослідження. На ОП відзначене широке застосування сучасних методів та форм навчання, міждисциплінарний підхід до викладання дисциплін; активна участь академічної спільноти у програмах академічної мобільності (п.п. 4.1, 4.4, 4.5).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

На сайті ЗВО не розміщено робочі програми навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів за ОП. Також до кожної ОК рекомендовано оприлюднення методичних матеріалів щодо змісту та організації самостійної роботи здобувачів. Недостатня внутрішня інтернаціоналізація діяльності за ОП. Рекомендації: Популяризувати програми академічної мобільності серед здобувачів. ЕГ рекомендує розмістити у вільному доступі посилання на навчально-методичні матеріали з усіх ОК цієї ОП, оприлюднити для зручності стейкхолдерів графік проведення консультацій НПП, адреси для листування тощо. Продовжувати посилювати інтернаціоналізацію діяльності в межах ОП шляхом пошуку нових університетів-партнерів, вивчення актуальних для ОП іноземних мов (англійської, німецької, польської) та розглянути можливість заснування програм подвійного дипломування у відповідних державах.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Повна відповідність за підкритеріями (часткова лише за п. 4.5), тому що форми та методи навчання сприяють отриманню знань здобувачами, інформація про зміст і цілі навчання надається вчасно, наявна інтернаціоналізація освітнього процесу, навчальна програма оновлюється щороку за участі зацікавлених сторін, чим обґрунтовано Рівень В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У Положенні про організацію освітнього процесу Сумського державного університету [<http://surl.li/edckh>] (п. 7.2. Контрольні заходи з оцінювання результатів навчання) вказано, що в ЗВО відбувається оцінювання результатів навчання здобувачів за допомогою поточного та підсумкового контролю. Чітке та зрозуміле обґрунтування критеріїв оцінювання та основних форм контрольних заходів розміщується у силабусах обов'язкових навчальних дисциплін на сайті кафедри психології, політології та соціокультурних технологій [<http://surl.li/lehht>]. Робочих програм та силабусів з дисциплін вільного вибору (окрім каталогу) для здобувачів даної ОП не опубліковано [<http://surl.li/lumac>], але під час демонстрації персонального електронного кабінету [резервна зустріч] та інтерв'ювання зі студентами [Зустріч 5], ЕГ встановлено, що на платформі МІХ ця інформація розміщена. Також здобувачі підтвердили, що на першому занятті викладачі висвітлюють правила, процедуру накопичення балів, перелік навичок і компетентностей, які студент здобуде після завершення курсу [Зустріч 5]. На підставі аналізу силабусів ЕГ констатує, що основними видами контролю є метод поточного формативного оцінювання, який проводять впродовж усіх занять (перевірка та оцінювання письмових завдань, тестування, розв'язування ситуаційних завдань, розробка та захист презентацій та рефератів, виконання самостійної роботи) та метод підсумкового сумативного оцінювання, що передбачає модульні контрольні роботи (звіт за результатами виконання практичних робіт, виконання аналітичних вправ та інформаційно-комунікативного завдання) і підсумковий контроль (іспит, залік), що відповідає положенню. Під час онлайн-зустрічі з допоміжними та структурними підрозділами, представниця деканату підтвердила наявність у здобувачів ОП "Політичні технології та аналітика" дня для самостійної роботи, який відбувається раз на тиждень. При проведенні підсумкового контролю у здобувачів викладачі використовують онлайн платформу МІХ та дистанційні технології, за допомогою яких студенти мають можливість швидко та прозоро отримувати результати свого навчання. Під час організації атестації здобувачів вищої освіти в ЗВО функціонує Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти [<http://surl.li/ffot>]. Як додатковий захід для забезпечення якості та зрозумілості здобувачі пройшли опитування через особистий електронний кабінет, де зазначено, що на 100% в повній мірі задоволені формами та методами контрольних заходів і вважають їх прозорими, чіткими і зрозумілими [<http://surl.li/kzhxv>].

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітня програма "Політичні технології та аналітика" передбачає проведення атестації у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що повністю відповідає Стандарту вищої освіти для спеціальності 052 "Політологія" другого (магістерського) рівня вищої освіти, який затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 329 від 18.03.2021 року.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Акредитаційною експертизою підтверджено, що процедуру організації та проведення контрольних заходів унормовують Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ [<http://surl.li/edckh>] та Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій СумДУ з атестації здобувачів вищої освіти [<http://surl.li/ffot>]. Правила чітко сформульовані, забезпечують об'єктивність екзаменаторів та знаходяться у

відкритому доступі для загального ознайомлення на сайті ЗВО. Під час інтерв'ювання НПП підтвердили, що процедура оскарження результатів оцінювання певної навчальної дисципліни зазначається в РП НД та доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку семестру [Зустріч 2]. У разі незгоди з оцінкою здобувач має право не пізніше наступного робочого дня після оголошення результатів подати апеляцію на ім'я декана факультету. Після надходження апеляції за розпорядженням декана створюється комісія. Оцінка може бути змінена, якщо апеляційною комісією було встановлено порушення під час проведення атестації, які вплинули на результати оцінювання. В силабусі навчальної дисципліни “Англійська мова професійного спрямування” [http://surl.li/lyann] зазначено наступне: “Студент, який за наслідками модульних атестацій набрав менше 35 рейтингових балів, не допускається до підсумкового семестрового контролю, отримує оцінку “незадовільно” і відраховується з університету”, що суперечить процедурі розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання. Гарантка підтвердила, що ствердження в силабусі зазначено некоректно. На зустрічі зі здобувачами вищої освіти ЕГ переконала, що випадків оскарження процедури і результатів проведення контрольних заходів за ОП “Політичні технології та аналітика” не було [Зустріч 5], проте здобувачі ознайомлені з можливістю та процедурою оскарження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

СумДУ розроблена нормативна база [http://surl.li/lybal], завдяки якій політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регулюються наступними документами: Кодексом академічної доброчесності [http://surl.li/ochp], Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ [http://surl.li/ochu], Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (версія 02) [http://surl.li/lybbq], наказами “Щодо створення університетської Комісії з етики та управлінням конфліктами” та “Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу”. У ЗВО функціонують дві форми Декларації про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу. Здобувачі підписують її через особисті електронні кабінети протягом 10 днів з початку навчання. Співробітники - при прийомі на роботу, із подальшим зберіганням її в особових справах [Зустріч 6]. Для дотримання принципів доброчесності функціонує Група сприяння академічній доброчесності [http://surl.li/ochv]. У разі порушення передбачені різноманітні заходи (аж до звільнення). Бібліотека надає можливість перевіряти навчальні, методичні та наукові роботи на наявність текстових запозичень та застосування штучного інтелекту користуючись програми “StrikePlagiarism” і “Unicheck”. Перевірка проходить в два етапи та формується висновок щодо наявності або відсутності ознак академічного плагіату [Зустріч 7]. ЗВО залучає здобувачів до академічної доброчесності за допомогою електронної платформи MIX, інформація надається через електронні кабінети користувачів: розміщуються інформаційні листи щодо вебінарів та круглих столів. Також група сприяння академічної доброчесності проводить різноманітні заходи серед здобувачів та бере активну участь у міжнародних проєктах “With Academic integrity to EU values: step by step to common Europe” (“Жан Моне” програми Erasmus+), “Open Practices, Transparency and Integrity for Modern Academia (OPTIMA)” (Erasmus+) та “Capacity Building in Higher Education, Erasmus KA2 “Розвиток потенціалу вищої освіти” [http://surl.li/lytjo]. Переглянувши сторінку European Network for Academic Integrity [http://surl.li/evgii], ЕГ переконала, що СумДУ дійсно є інституційним членом цього проєкту, а на веб-сайті Partnership on University Plagiarism Prevention [http://surl.li/kmjsg] учасником команди виступає керівник Групи сприяння академічній доброчесності СумДУ Артюхов А. Відповідно до інформування з боку факультету та кафедри здобувачі мають можливість пройти авторський онлайн-курс на платформі Examenarium, який розроблено університетом “Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії” [http://surl.li/owsz] для популяризації академічної доброчесності в освітянському та науковому просторі. На ОП випадків порушення академічної доброчесності не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

До сильних сторін належить: наявність потужної електронної системи особистих кабінетів, яка надає різноманітні можливості користувачам відповідно до їх потреб на загальній інформаційній платформі MIX (п. 5.1); популяризацію принципів академічної доброчесності через розроблений університетом онлайн-курс “Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії” та активну участь ЗВО в міжнародних проєктах OPTIMA, Erasmus+ (п. 5.4).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

На сайті кафедри ППСТ в силабусі навчальної дисципліни “Англійська мова професійного спрямування” зазначено неправильне твердження (підтверджено гаранткою ОП) щодо вимог порядку оскарження результатів контрольних

заходів і їх повторного проходження. Рекомендовано привести у відповідність інформацію, подану в силабусі, згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група дійшла висновку, що на ОП “Політичні технології та аналітика”, форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів вищої освіти відповідають стандарту: є чіткими, зрозумілими, загальнодоступними та вчасно доводяться до відома студентів. Неузгодженості щодо силабусу за однієї з навчальних дисциплін не є суттєвими та можуть бути оперативно усунуті. ЕГ вважає, що за даним Критерієм ОП відповідає рівню В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз табл. 2 відомостей СО та результатів спілкування з фокус-групами дозволяє ЕГ прийти до висновку про відповідність кадрового складу цілям та ПРН ОПП. Відповідність НПП ОК підтверджується дипломом про вищу освіту (Зайцева І.), науковим ступенем кандидата політичних наук (Опанасюк В., Назаров М., Семенов В.), доктора політичних наук Костенко А., Лебідь А.), а також публікаціями за профілем дисципліни (Опанасюк В., Костенко А., Назаров М., Семенов В.), в наукометричних журналах (Scopus /Web of Science): Опанасюк В., Костенко А., Назаров М., Лебідь А.; підвищенням кваліфікації (Назаров М., Семенов В., Лебідь А. (2020 р.), Костенко А. (2021 р.), Опанасюк В. (2022 р.); наявністю навчально-методичних публікацій (Опанасюк В., Костенко А., Назаров М., Лебідь А.); участю в міжнародних наукових та/або освітніх проєктах (Опанасюк В., Костенко А., Лебідь А., Назаров М., Лебідь А.), наявністю сертифіката з англійської мови (B2) (Костенко А., Назаров М., Лебідь А. та ін.), досвідом роботи [Зустрічі 1,3,6]. Усі викладачі проходили підвищення кваліфікації за останні 5 років. Варто відзначити, що підвищення професійної майстерності відбувалося як у вітчизняних, так і у закордонних освітніх інституціях. Крім того, Костенко А. є керівницею Центру соціальних досліджень; Назаров М. – науковий керівник міжнародного наукового проєкту “Інституційна підтримка Центру досліджень регіональної безпеки” за підтримки НАТО (RG 1038); Лебідь А. – член редакційної колегії фахового журналу “Propaganda in the World and Local Conflicts” (A.P.H.R., Словаччина), “Соціогуманітарні проблеми людини” (Львів, Україна) тощо. Також частково залучені до досягнення ПРН Над’ярний С. - начальник управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОВА, Бобиренко В. – аналітик, керівник експертної групи ГО “Бюро аналізу політики”; Резнік О., доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, секретар Сумської міської ради - шляхом читання гостьових лекцій та/або перспективними базами практики [Зустріч 8]. Крамченков А. – викладач (ОК 10) кафедри, а також головний редактор новин філії “Сумська регіональна дирекція” акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України” [Зустріч 8]. Якість викладання за ОП підтверджується результатами онлайн опитування здобувачів(<http://surl.li/lulya>) [Зустрічі 2, 3, Резервна].

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Аналіз інформації з сайту, відомостей СО та фокус груп свідчить, що до розгляду при поданні кандидатури на конкурсний відбір включені: вчене звання, науковий ступінь, загальний стаж науково-педагогічної роботи, термін попереднього контракту, досягнення у професійній діяльності претендента, що визначені ліцензійними умовами, а також інші показники (серед яких: кількість електронних навчальних матеріалів атестованих в системі дистанційного навчання, протягом останніх 3-х років, узагальнений показник якості освітньої діяльності претендента за результатами опитувань студентів жодного разу не був оцінений нижче ніж “високий”, дата завершення попереднього п’ятирічного циклу підвищення кваліфікації тощо), результати студентського опитування [<http://surl.li/lulya>] [Зустрічі 1, 2, 6, Відкрита]. Якщо рівень задоволеності студентів не високий, то контракт укладається не більше, ніж на один рік [Зустрічі 2, 6] Мінімальний набір показників, який обов’язковий для всіх претендентів, серед яких: наявність підписаної декларації щодо дотримання академічної доброчесності, кількість здобувачів наукового ступеня, які захистили дисертації в Україні під керівництвом (за консультуванням) претендента, індекс Гірша (найбільше значення за БД Scopus та/або WoS); кількість публікацій у періодичних виданнях, що мають ISSN та індексуються БД Scopus та/або WoS [Зустрічі 1, 2, 6, Відкрита]. До процедури конкурсного добору викладачів також дотична Рада із забезпечення якості вищої освіти. Рада здійснює аналіз кадрового потенціалу та підвищення кваліфікації педагогічних та НПП як процесу їх безперервного професійного розвитку, спрямованого на забезпечення якості викладання та проведення наукових досліджень, а також

стимулювання впровадження у науково-освітню діяльність інноваційних технологій навчання [<http://surl.li/lxtvb>]. Відповідно до рекомендацій щодо організації освітньої діяльності в 2023/2024 навчальному році Рада має забезпечити систематичне залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять, окремих лекцій та майстер-класів поза тематичних планів дисциплін ОП, до розробки наукових досліджень, використання наукового та виробничого потенціалу; посилити співпрацю з роботодавцями щодо організації проходження стажування НПП на виробництві тощо [Зустріч 6, <http://surl.li/luuev>; <http://surl.li/luueo>].

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на кафедрі ППСТ відбувається шляхом проведення зі студентами всіх ОП упродовж навчального року аудиторних занять, гостьових лекцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, презентацій, заходів сприяння кар'єрі, дні стейкхолдера тощо (у 2022 році зі студентами всіх ОП проведено 58 освітніх та практичних заходів за участю роботодавців і представників галузі. За перше півріччя 2023 року проведено 65 таких заходів, що перевищує показник минулого року) [<http://surl.li/lyfdk>]. Рішенням ВР СумДУ з питання: “Стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвиток наукової діяльності на факультеті іноземної філології та соціальних комунікацій” заплановано в січні 2024 р. провести у співпраці з роботодавцями та випускниками аналіз змісту практик за всіма освітніми програмами факультету [<http://surl.li/lyfdk>]. Відповідно до Положення “Про систему забезпечення якості вищої освіти” роботодавці залучаються до ОП [Зустріч 8, <http://surl.li/lyfid>]. ЕГ поспілкувалась з 4-ма з 5-ти членами Ради. На даній ОП роботодавці беруть участь: - у розробці ОП (Над'ярний С. - начальник управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОВА – член робочої групи ОП); - у реалізації ОП (Крамченков А. – головний редактор новин філії “Сумська регіональна дирекція” акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України” - викладає на ОП ОК 10); - здійснюють сприяння вподальшому працевлаштуванні випускників (Бобиренко В. – аналітик, керівник експертної групи ГО “Бюро аналізу політики” – голова Експертної ради роботодавців) [<http://surl.li/lyfjo>]; - у вивченні потреби ринку праці у фахівцях (Ярош О., докторка політичних наук, доцентка кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки.); - у співдії організації на базі підприємств-роботодавців підвищення кваліфікації та стажувань НПП і Експертні ради роботодавців [Зустріч 8]. За ОП перша переддипломна практика запланована на листопад 2023 р. і перший випуск здобувачів на грудень поточного року. Університет має потужну власну базу аналітичних та дослідницьких центрів: Центр соціальних досліджень, Центр досліджень регіональної безпеки, Гендерний ресурсний центр. Також для проходження здобувачами практики заплановані наступні установи та організації: Сумська міська рада, Лебединський міський виконавчий комітет, Агенція регіонального розвитку Сумської області, Комунальна установа “Агенція промоції “Суми” Сумської міської ради, ГО “Бюро аналізу політики”, ГО “Центр громадських ініціатив “Інтелект Сумщини”, ГО “Організація переселенців “Потрібні люди”, ГО “Сумське громадське коло”, ГО “Українська жіноча варта” [Зустрічі 1, 2, 8, Відкриття].

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. До викладання на ОП залучені професіонали-практики та експерти галузі. Зокрема, ОК10 викладає Крамченков А. (головний редактор новин філії “Сумська регіональна дирекція” акціонерного товариства “Національна суспільна телерадіокомпанія України”). До викладання дисциплін залучаються гостьові лектори. Наприклад, лекції з актуальних питань, наприклад, щодо аналізу місцевих бюджетів територіальних громад (в межах ОК5 – Бобиренко В. – керівник експертної групи ГО “Бюро аналізу політики”). Відповідна новина висвітлена на сайті, а також підтверджена в ході зустрічі [Зустріч 8, <http://surl.li/lcxfj>] У межах ОК5 та ОК7 були проведені освітні заходи з фахівцями-практиками, зокрема, для ознайомлення здобувачів вищої освіти із професійними особливостями їхньої майбутньої професії, наприклад, Агенція регіонального розвитку [<http://surl.li/lxtrk>]. Представники потенційних роботодавців (експерти аналітичних центрів, представники ЗМІ, органів місцевого самоврядування, представники ГО) залучаються до багатьох видів практичної підготовки, про що свідчать угоди проведені заходи, а також особисте підтвердження такої участі під час зустрічей з ЕГ [Зустріч 8]. Також спільно з професіоналами-практиками, експертами галузі, представниками роботодавців кафедрою реалізуються освітні та наукові проекти, базами яких є Центр соціальних досліджень, Центр досліджень регіональної безпеки, Центр соціальних досліджень [<http://surl.li/lcxeu>].

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Нормативна база Університету містить досить багато документів, які сприяють професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями [<http://surl.li/lyfxb>]. Нормативна база оновлюється, посилюється мотивація до підвищення кваліфікації на провідних підприємствах, установах та організаціях, комерціалізації освітньої та наукової діяльності. В Університеті діє Управління міжнародного співробітництва, яке є координуючим структурним підрозділом, створеним для розробки та впровадження стратегії міжнародної діяльності університету, розширення та поглиблення закордонних контактів, сприяння розвитку міжнародного

співробітництва у сфері освіти та науки [http://surl.li/oumt]. Для працівників університету у 2022 р. було організовано 22 короткострокові програми підвищення кваліфікації, які охопили тематичні напрямки: електронні та дистанційні технології навчання, критичне мислення, акредитація освітніх програм, використання соціальних мереж, ІТ-грамотність, цифрова безпека, ораторське мистецтво [http://surl.li/lyfxb]. Університет на постійній основі проводить навчання на 3-х довгострокових програмах підвищення кваліфікації викладачів. Також діє накопичувальна система підвищення кваліфікації за контрольними показниками. Серед нових напрямків підвищення кваліфікації варто відзначити такі програми як “Психологічні особливості переживання воєнного конфлікту: чинники стійкості та згуртованості на рівні громад”, “Критичне мислення у кризових ситуаціях: педагогічні виміри”, “Екологічні аспекти викладацької та наукової діяльності” [http://surl.li/lyfxb]. Співпраця з організаціями представлена МОНУ, ДНУ “Інститут модернізації змісту освіти”, Комітетом з фізичного виховання та спорту МОНУ, Департаментом освіти і науки СОДА тощо [Зустрічі 1, Відкрита]. Важливим завданням посилення кадрового потенціалу університету є розвиток мовних компетентностей викладачів та персоналу. Високий рівень кваліфікації НПП підтверджується міжнародними сертифікатами професійної кваліфікації, а також участю у зарубіжних програмах підвищення кваліфікації [http://surl.li/lyfxb, Зустріч 2]. ЗВО зацікавлений у співпраці з європейськими університетами в рамках програми Erasmus+, для підвищення кваліфікації та працевлаштування, а також модернізації освіти [http://surl.li/lyfxd]; має ліцензію на підвищення кваліфікації НПП за програмами з інноваційної педагогічної діяльності та програмами з електронних засобів та дистанційних технологій навчання. В університеті запроваджено ряд конкурсів: “Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU”, “Кращі науково-педагогічні працівники”, “Кращий викладач очима студентів” [http://surl.li/ffcd, http://surl.li/ffce]. Деякі з показників, які характеризують якість навчально-наукової роботи зі студентами, враховуються при визначенні рейтингу структурних підрозділів [http://surl.li/ffci, Зустріч 6]

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Нормативна база Університету забезпечує стимулювання розвитку ключових якостей НПП, необхідних для успішного розвитку кадрового потенціалу. В Університеті використовуються такі методи стимулювання: нагородження; преміювання; оплата закордонних відряджень і стажувань, а також оплата статей у міжнародних наукометричних виданнях, також передбачені номінації “Кращі науково-педагогічні працівники СумДУ”, “Кращий підрозділ за результатами наукової діяльності” [http://surl.li/ffci]. Нормативна база університету містить багато документів, які мають на меті стимулювання розвитку викладацької майстерності: Положення про преміювання працівників СумДУ коштом загального та спеціального фонду; Про проведення конкурсу на розроблення електронного контенту масових відкритих онлайн-курсів; Положення про конкурс “Кращі науково-педагогічні працівники СумДУ”; Положення про конкурс “Педагогічні інновації СумДУ”; Положення про стимулювання роботи з підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів; Про стимулювання публікаційної активності вчених університету; Положення про преміювання за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень; Положення про додаткове преміювання вчених за особливі досягнення у науковій роботі та підготовці науково-педагогічних кадрів; Положення про преміювання співробітників СумДУ, які проходять підготовку в докторантурі; Положення про конкурс “Кращі молоді вчені СумДУ”; Положення про конкурс “Кращий підрозділ за результатами наукової діяльності”; Положення про преміювання співробітників СумДУ за керівництво науковою роботою студентів та школярів, які активно займаються науковою діяльністю; Про преміювання за особистий внесок в покращення показників міжнародної діяльності та ін. [http://surl.li/lyfxb]; Положення про порядок надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків; Положення про почесну грамоту [http://surl.li/kguz]. У 2022 році підрозділами Департаменту по роботі з персоналом та підготовці НПК було проведено конкурси “Кращі науково-педагогічні працівники СумДУ” та “Педагогічні інновації СумДУ”. За результатами конкурсів усіх лауреатів було відзначено відповідними преміями та дипломами. На зустрічі ЕГ переконалась в отриманні відповідних заохочень НПП [Зустріч 2]. Підвищення кваліфікації викладачів в інших установах та організаціях зараховується в накопичувальній системі. Під час бесід з фокус-групами було зазначено, що викладачі також активно беруть участь в грантових програмах та проходять стажування за кордоном [Зустрічі 1, 2, 6, Резервна].

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Міжнародна співпраця. Університет активно співпрацює з іншими освітніми та науковими організаціями. Важливим досягненням є розвиток міжнародних партнерств та участь у програмі Erasmus+. Викладачі кафедри мають наукові ступені, а також активно публікуються в наукометричних журналах, включаючи Scopus та Web of Science. Підвищення кваліфікації. Викладачі систематично підвищують свою професійну майстерність, проходячи курси підвищення кваліфікації як у вітчизняних, так і у закордонних освітніх інституціях. Це сприяє оновленню знань та навичок викладачів з огляду на актуальні тенденції та вимоги ринку праці. Мовні компетентності. Викладачі кафедри мають сертифікати з англійської мови на рівні B2, що дозволяє їм ефективно спілкуватися та працювати в міжнародному середовищі (Король С., Лебідь А., Костенко А., Назаров М., Купенко О.). Залучення до досягнення ПРН. Деякі співробітники, хоч і частково, залучені до досягнення ПРН через співпрацю з органами влади, громадськими організаціями та участь у різних ініціативах (Бобиренко В., Крамченков А., Назаров М.). Прозорість та нормативна база, чіткі вимоги. Процедури конкурсного добору викладачів описані чітко та доступно в регуляторних документах. Це допомагає забезпечити відповідність викладачів вимогам та стандартам університету. Позитивні практики в оцінці. Особлива увага приділяється показникам, які визначають якість освітньої діяльності

викладачів, включаючи результати студентського опитування. Високий рівень задоволеності студентів є важливим показником успішності викладача. Система стимулювання якості. Важливим є те, що обов'язковою умовою продовження трудових відносин з викладачем є результати студентського опитування. Це стимулює викладачів до поліпшення якості викладання та взаємодії зі студентами. Залучення роботодавців до освітнього процесу й аналізу освітніх програм. дозволяє студентам здобувати практичний досвід, ознайомлюватися з вимогами ринку праці та розвивати професійні навички, а проведення аналізу змісту практик за участі роботодавців є кроком у правильному напрямку для підготовки студентів до попиту на професійні навички на ринку праці. Співпраця з експертними радами роботодавців. Взаємодія з експертними радами роботодавців забезпечить об'єктивну оцінку відповідності освітніх програм вимогам ринку праці та галузевим особливостям.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує ЗВО активніше залучати представників потенційних роботодавців до аудиторних занять із конкретних дисциплін, що викладаються на ОП. НПП факультету проводиться міжкафедральні, міждисциплінарні, міжсекторальні наукові дослідження в рамках програм, що фінансуються міжнародними фондами Євросоюзу, Єврокомісії. Підвищити рівень публікаційної активності викладачів та студентів, збільшити кількість монографій, опублікованих мовами країн ЄС; Обговорення практики (її спрямованості та програми) з роботодавцями, задля забезпечення максимальної користі для студентів. Активізація участі роботодавців у процесі аналізу освітніх програм та моніторингу практик. Розширення кола роботодавців у заходах зі студентами для більшої різноманітності та ефективності. Підвищення ефективності комунікації з роботодавцями шляхом: · забезпечення прозорості та ефективної комунікації між університетом, роботодавцями та студентами. · розробки системи оцінки ефективності залучення професіоналів-практиків та експертів до викладання та наукових проєктів. · надання додаткових стимулів для активних роботодавців, включаючи фінансові пільги (за можливості) та участь у програмах та проєктах. · активного просування співпраці з професіоналами-практиками та експертами серед студентів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Академічна або професійна кваліфікація НПП забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН ОП. Процедура конкурсного добору НПП є прозорими та зрозумілими. ЗВО залучає роботодавців та професіоналів-практиків до організації та реалізації освітнього процесу, сприяє професійному зростанню та розвитку викладацької майстерності НПП. В цілому за критерієм 6 ОП відповідає рівню В. Освітня програма загалом відповідає визначеному критерію, а вищезазначені недоліки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ ознайомилася з фінансовим і матеріально-технічними ресурсами ОП та переконатися в його відповідності й сприянні досягненню цілей освітньої діяльності. Кафедра співпрацює зі структурними підрозділами та може замовляти новітню літературу і отримувати необхідне обладнання для аудиторій. СумДУ має потужну бібліотечно-інформаційну систему: її фонд налічує понад 3 млн. паперових примірників, що в повній мірі сприяє опануванню освітнього процесу; сайт бібліотеки надає безкоштовний доступ до електронного каталогу, наукового репозитарію університету, періодичних видань, до баз Scopus і Web of Science [<http://surl.li/nrps>]. Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 366-р від 14 квітня 2021 р. “Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року”, університет бере активну участь в проєкті, який передбачає функціонування соціальних предметних бібліотекарів [<http://surl.li/lbjpn>]. Щоб отримати послуги, кожен учасник освітнього процесу може відправити заявку на обслуговування [<http://surl.li/lzbge>] та отримати наступні види послуг: ознайомлення із замовленими виданнями, допомога з доступом до приміщення бібліотеки чи коворкінг-центру, консультація щодо використання інформаційних ресурсів, сервісів, послуг тощо. Завдяки реалізації цієї програми, бібліотека створює фізичну, цифрову, інформаційну, суспільну, громадянську, освітню та економічну безбар'єрність для всіх. Гарантка та НПП продемонстрували навчальні приміщення з Wi-Fi, серед яких: аудиторії (обладнані проєкторами та інтерактивними дошками), комп'ютерні класи (з ліцензійним забезпеченням), коворкінг-центр “Універ City” [<http://surl.li/lwenb>], 3 центри для консультування і проходження практики (Центр досліджень регіональної безпеки [<http://surl.li/lurpmu>], Центр соціальних досліджень [<http://surl.li/lupncj>], Гендерний ресурсний центр [<http://surl.li/gufzfn>]), палац студентського спорту [<http://surl.li/lweddy>] та гуртожиток [<http://surl.li/lwetd>]. Заслужує особливої уваги навчально-

дослідницька лабораторія віртуальної та доповненої реальності [<http://surl.li/lwenu>], щоб навчальний процес був більш сучасним і високотехнологічним, відділ пропонує урізноманітнити свої методи навчання з додатками доповненої реальності та додатками віртуальної реальності або програмами, побудованими на платформі Unity 3D; університет пропонує: дослідження, навчання, розробку та 3D-сканування. Співробітниками лабораторії за допомогою мобільного пристрою було продемонстровано голограму політичного лідера та історичної постаті, що робить навчання більш цікавим та оригінальним на ОП “Політичні технології та аналітика” [Зустріч 5].

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У процесі дистанційної акредитаційної експертизи ЕГ встановила, що для здобувачів та НПП університет надає безкоштовний доступ до всіх необхідних освітніх ресурсів. За кафедрою психології, політології та соціокультурних технологій закріплено тренінговий і читальний зал, 7 аудиторій з мультимедійним обладнанням та 2 комп'ютерних класи, які обслуговується ліцензійним програмним забезпеченням Microsoft. За потреби кафедри, можна користуватися додатковими аудиторіями для занять [Зустрічі 1, 5]. Для дистанційного викладання в ЗВО передбачено використання розширених версій Zoom та GoogleMeet. На сайті випускової кафедри розміщено перелік рекомендованих відкритих онлайн-курсів, [<http://surl.li/lzcgj>], здобувачі мають можливість отримати сертифікати без організаційного внеску. Під час онлайн-спілкування із допоміжними та структурними підрозділами ЕГ переконалась, що бібліотека є технічним адміністратором, який надає на безоплатній основі доступ для перевірки робіт на ознаку академічного плагіату через систему “StrikePlagiarism” та “Unicheck”. Завдяки сайту Libguides, здобувачі можуть безкоштовно користуватись платформою, в якій систематизовані всі інформаційно-освітні ресурси за їх спеціальністю, а саме: періодичні видання, наукова література, навчальні видання, корисні джерела та онлайн курси. В гуртожитку створені всі умови для навчання: комфортні кімнати з вільним доступом до Wi-Fi, аудиторія для самопідготовки та комп'ютерний клас. В ЗВО наявна кімната для дітей Центру підтримки сім'ї “Студентський лелека”, в якій створені умови для перебування немовлят, дітей молодшого, дошкільного та молодшого шкільного віку. До послуг входить: ігрова зона для дітей, широкий вибір іграшок, простір для творчості (дитячий столик, олівці, фломастери, пластилін, пазли, розмальовки), дитяча бібліотека, ліжечко для дітей (окреме приміщення, зручне крісло для денного сну), крісло для годування немовлят, батьківський куточок, санітарна зона тощо. Таким чином, центр забезпечує безкоштовну підтримку молодих матерям та батькам, які здобувають вищу освіту.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

ЕГ констатує, що освітнє середовище в ЗВО є безпечним для життя та здоров'я студентів, які навчаються за ОП “Політичні технології та аналітика” із дотриманням усіх санітарних норм, правил протипожежної безпеки та доступності для здобувачів з особливими освітніми потребами [Зустріч 5]. В закладі функціонує “Кодекс корпоративної культури СумДУ” [<http://surl.li/ffay>], що забезпечує створення в університеті відповідної дружньої атмосфери. Кафедра ППСТ надає безкоштовну психологічну підтримку здобувачам, викладачам та батькам студентів [Зустріч 7]. Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ переконалась, що здобувачі мають змогу дістатись до Пунктів незламності по вказівним знакам, що дозволяє студентам та викладачам продовжувати заняття в укриттях під час виникнення небезпеки. В закладі освіти створені пункти освітньої незламності з забезпеченим енергетичним живленням, що робить освітній процес безперервним. Також СумДУ отримав акти від Міської Ради щодо відповідності 9 укриттів, які є в кожному кампусі університету. У процесі проведення онлайн-заняття, викладач продемонстрував в укритті наявність просторних аудиторій, місць для навчання та відпочинку, мобільних меблів, заходів пожежної безпеки, WI-Fi. У результаті інтерв'ювання здобувачі зазначили, що навчання відбувається дистанційно, але вони відчувають себе в безпеці при відвідуванні університету. На головній сторінці СумДУ можна скористатись електронним зверненням до керівництва [<http://surl.li/fcbuh>] та подати пропозицію, заяву чи прохання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Експертками встановлено, що за даною ОП університет приділяє значну підтримку студентам. Викладачі, здобувачі та гості університету можуть скористатись центром “Університет дружній до сім'ї” [<http://surl.li/lwlzx>], де мають можливість відвідати кімнату для батьків з дітьми “Студентський лелека” [<http://surl.li/obwz>], отримати психологічну консультацію і підтримку від соціального педагога [Зустріч 7]. Також для співробітників і здобувачів в ЗВО діє університетська клініка [<http://surl.li/trsc>] і спортивно-оздоровчий центр “Універ” [<http://surl.li/obxs>]. Під час резервної зустрічі, гарантка продемонструвала за допомогою електронної платформи MIX, як викладачі можуть швидко зв'язатись зі студентами (і навпаки, студенти можуть написати ректору, НПП та іншим співробітникам університету). Здобувачі також підтвердили, що мають організаційну та консультативну підтримку через соціальні мережі, а за допомогою персонального електронного кабінету мають доступ до вебінарів, конференцій, круглих столів, опитувань, розкладу занять, що надає їм змогу своєчасно отримувати освітню інформацію [Зустріч 3]. Завдяки потужній інформаційно-бібліотечній системі студенти отримують всю необхідну інформаційну підтримку.

Під час опитування представників студентського самоврядування та студентів, ЕГ дійшла висновку, що вони повністю задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, яку їм пропонує СумДУ [Зустріч 3, 4].

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

На ОП “Політичні технології та аналітика” другого (магістерського) рівня вищої освіти не навчаються особи з особливими освітніми потребами. Після зустрічі 5, перегляду відеоматеріалів ЕГ дійшла висновку, що в СумДУ створено сприятливе інклюзивне освітнє середовище [<http://surl.li/ffqe>]: в закладі освіти при вході в навчальний корпус наявні пандуси для осіб з обмеженими фізичними можливостями, в головному корпусі є спеціалізований ліфт та вбиральня. Університет підлаштовується під студентів, які мають вади опорно-рухового апарату та планує розклад занять таким чином, щоб аудиторні заняття проходили на першому поверсі. Кампуси обладнані табличками шрифтом Брайля для людей з порушенням зору. Здобувачі мають право оформлювати індивідуальний графік або навчатись в інклюзивних групах. Наразі навчання відбувається з використанням технологій електронного навчання на платформі MIX [<http://surl.li/lwgnm>], таким чином кожен може доєднатись до освітнього процесу. При кафедрі діє психологічна допомога, яка забезпечується 4 практичними психологами та надає можливість консультування онлайн. Психологічна служба проводить опитування психоемоційного стану студентів під час воєнного стану, залучає здобувачів до тренінгів та організовує заходи “День ментального здоров'я”, на якому відбувається ознайомлення з техніками і методами формування власної саморегуляції та стійкості [Зустріч 7]. ЗВО дотримується політики безбар'єрності: під час спілкування з ЕГ гарантка зазначила, що на іншій ОП навчалась студентка з інвалідністю і університет надавав всі необхідні можливості й умови для навчання, тож вона надалі продовжує свою кар'єру в закладі освіти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій в університеті побудовані відповідно до “Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин” [<http://surl.li/ffat>], “Кодексу корпоративної культури” [<http://surl.li/ffay>], “Кодексу академічної доброчесності” [<http://surl.li/ffbb>], наказу ректора “Про запобігання корупції” [<http://surl.li/ffbd>] та “Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін” [<http://surl.li/ffbe>]. Представники студентського самоврядування та НПП зазначили під час онлайн-зустрічі, що всі питання обговорюються на кафедральному та факультетському рівні, але також в університеті функціонує Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами, за допомогою якої в разі потреби можна врегулювати взаємовідносини і розв'язати конфлікти, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між співробітниками, здобувачами вищої освіти та іншими особами [Зустріч 2, 4]. У разі виникнення питань стосовно дискримінації, сексуальних домагань, булінгу та інших проявів неетичної поведінки кожен учасник освітнього процесу за допомогою головної сторінки СумДУ може надіславши відповідні матеріали на електронну скриньку Університету kanc@sumdu.edu.ua або зв'язатись за номером телефону з головою комісії з етики (доброчесності) та управління конфліктами для вирішення ситуації. Надалі комісія протягом тижня з моменту надходження повідомлення про конфлікт зобов'язана його розглянути та повідомити встановлених зацікавлених сторін про прийняте рішення. Здобувачі підтвердили, що наприкінці кожного семестру за допомогою електронного кабінету беруть участь в анонімному опитуванні стосовно якості викладання НПП, і в разі поганих відгуків керівництво ЗВО: враховує результати опитувань при укладанні договору, не продовжує трудові відносини більше, ніж на 1 або може припинити контракт з викладачем. На ОП “Політичні технології та аналітика” конфліктних ситуацій не виявлено.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансова та матеріально-технічна база університету надає можливість досягти цілей і програмних результатів навчання за ОП “Політичні технології та аналітика”. Доступ до інформаційних ресурсів є безкоштовним, прозорим і зручним для всіх учасників освітнього процесу. Серед сильних сторін варто виділити функціонування навчально-дослідницької лабораторії віртуальної та доповненої реальності, при використанні якої майбутні магістри політології за допомогою програм побудованих на платформі Unity 3D можуть розробляти приклади політичних або агітаційних реклам, що є позитивною практикою для спеціальності 052 Політологія. Університет підтримує проєкт “Бібліотека за безбар'єрністю”, що надає доступність до різних послуг та повноцінної участі у культурному та суспільному житті. У разі виникнення потреби у проживанні здобувачі ОП забезпечуються гуртожитком, а для допомоги молоді батькам з дітьми в університеті розміщений центр підтримки сім'ї “Студентський лелека”.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабких сторін не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

В Сумському державному університеті фінансова та матеріально-технічна база повністю забезпечує досягнення визначених результатів і програмних цілей за ОП “Політичні технології та аналітика”. Інноваційною стороною є лабораторія віртуальної та доповненої реальності, завдяки якій здобувачі можуть знайти унікальні рішення в навчанні відповідно до їх потреб. Зважаючи на наведені сильні сторони експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище та матеріальні ресурси повністю відповідають рівню А за критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Університет послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП регулюють наступні нормативні документи : “Рекомендації Ради із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету щодо організації освітньої діяльності в 2023/2024 навчальному році” (Рішення ради із забезпечення якості вищої освіти (2022-2023 навчальний рік)[<http://surl.li/lyshg>]; Рішення вченої ради Сумського державного університету з питання: “Стан забезпечення якості підготовки фахівців та розвиток наукової діяльності на факультеті іноземної філології та соціальних комунікацій”[<http://surl.li/lutos>]; Положення про Центр забезпечення якості вищої освіти [<http://surl.li/lyshw>]; Положення про Раду із забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету[<http://surl.li/lxtvb>]; Положення про систему забезпечення якості вищої освіти [<http://surl.li/kzhxv>], “Політика та система забезпечення якості вищої освіти СумДУ” [<https://bit.ly/34F5YBN>, <https://bit.ly/3gHCSUC>], “Положення про освітні програми” [<https://bit.ly/3Jnf6Ko>], “Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм” [<https://bit.ly/3GGFSLK>]. Організаційна структура Центру забезпечення якості вищої освіти включає: Бюро моніторингу якості вищої освіти, Лабораторію виміру якості вищої освіти, Студентську агенцію співдії якості освіти Навчально-організаційне управління, Навчальний відділ, [<http://surl.li/lysnn>]. Діє Положення про Центр забезпечення якості вищої освіти Сумду [<http://surl.li/lysmu>]. Підставами для оновлення ОП є пропозиції РПГ, НПП, здобувачів, органів самоврядування; висновки Експертної ради роботодавців; рекомендації інших зовнішніх стейкхолдерів; результати опитувань тощо. ЕГ переконалась, що ОП оновлюється щорічно [Організаційна, Зустрічі 1–3, 6–8, документи надані на запит ЕГ]. На сайті Університету розміщені проекти та верифіковані ОП [<http://surl.li/ffbo>]. Результати оновлення відбиваються в змісті та умовах реалізації ОП, і можуть застосовуватись до всіх її елементів. Оновлена ОП проходить повторне затвердження. За результатами перегляду ОП 2022 р. було: збільшено кількість годин аудиторного навантаження (ОК3 з 32 до 40; ОК5, ОК6, ОК9 з 32 до 48); зменшено кількість годин аудиторного навантаження (ОК 2 з 64 до 40; ОК 4, ОК 7 з 64 до 48) [НП 2022, НП 2023 р. н.]. Також РПГ проаналізовано РН за ОК та встановлено їхню відповідність програмним компетентностям і РН, узгоджено методи навчання, викладання й оцінювання за ОК РН за ними та програмними компетентностями і РН [Протоколи РПГ №5 від 12.06.2023, №2 від 6.09.2023].

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості як партнери (один здобувач групи Птм-21 входить до членів проектної робочої групи). Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін [<https://bit.ly/33j9Yr3>]. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду ОП, враховується думка з окремих проблемних питань та в цілому стан забезпечення якості підготовки здобувачів. ЕГ під час онлайн зустрічі із здобувачами ОП отримала підтвердження участі студентів та органів студентського самоврядування в системі забезпечення якості освіти у ЗВО [Зустрічі 3, 4]. В Університеті діє Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при

вивченні навчальних дисциплін [<https://bit.ly/3zj9Yr3>]. Підставами для оновлення ОП є пропозиції і здобувачів та органів самоврядування; результати їхніх опитувань тощо. Результати роботи із вдосконалення ОП також відображені в Звіті про результати опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня “магістр” щодо оцінювання якості реалізації освітньо-професійної програми “Політичні технології та аналітика”; Результатах оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітніх програм, що реалізуються у СумДУ [<http://surl.li/luukf>]. Здобувачі продемонстрували поінформованість про терміни обговорення проєктів ОП та обізнаності щодо надання пропозицій гарантії ОП, викладачам або адміністрації факультету [Зустрічі 3, 4]. Пропозиції, надані здобувачами, в основному стосувалися організації навчального процесу в цілому для підвищення якості навчання та викладання. Студентський ректор і студентський декан факультету ІФСК підтвердили, що органи студентського самоврядування представлені у Вченій раді факультету та ЗВО, де розглядаються питання затвердження та перегляду ОП [Зустріч 4]. Оскільки ОП є доволі новою, а також представники студентського самоврядування нещодавно на посадах, то при розробці та перегляді програми активно не залучалися хоча обізнані про таку можливість. Вони також підтвердили, що можуть безпосередньо контактувати із менеджментом факультету та університету щодо покращення освітнього процесу, повідомляти та вирішувати проблемні питання тощо. Представники студентського самоврядування та наукового товариства підтвердили, що ЗВО проводить систематичні опитування здобувачів щодо якості викладання, якості освітнього процесу, наявна анонімна система повідомлення інформації від здобувачів [Зустріч 4]. Гарантка ОП повідомила, що здійснює моніторинг освітнього процесу на ОП, думки та побажання студентів враховуються, результати опитування обговорюються [Резервна зустріч]. Загалом, студенти підтвердили задоволеність навчанням на цій ОП [Зустріч 3].

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. До складу РПГ відповідно до наказу (№0854-I від 21.12.2022) входить Над'ярний С. В. – начальник управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської ОДА), який був на зустрічі з ЕГ, проте свою участь у розробці і перегляді ОП не підтвердив, хоча в Протоколі №5 розширеного засідання робочої проєктної групи з підготовки освітньої програми “Політичні технології та аналітика” зі спеціальності “052 Політологія” другого магістерського рівня вищої освіти від “23” грудня 2022 р. зазначена присутність та участь пана Над'ярного С. В. в обговоренні. ЕГ ще раз уточнила інформацію щодо участі Над'ярного С. В. до розробки, моніторингу та обговорення ОП у гарантки ОП під час Резервної зустрічі. Пані гарантка продемонструвала скріншоти екрану спілкування групи РПГ у Вайбері за участі Сергія Володимировича. Пропозиції під час обговорення ОП роботодавці надають через відповідну сторінку [<http://surl.li/ffbx>]. В Університеті розроблений механізм для опитування роботодавців, проте активної залученості потенційні роботодавці за ОП “Політичні технології та аналітика” не продемонстрували. Щодо процедур забезпечення якості ОП за участю зацікавлених осіб, в тому числі роботодавців можна віднести зовнішні рецензії (від Фісуна О. - д. політ. н., проф., завідувача кафедри політології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; Загородського А. – директора комунікаційної Групи XPR [рецензії до звіту СО] Старикова Г. – к. і. н., національного експерта ПРООН) [<http://surl.li/lekft>]; участь в експертній раді роботодавців зі спеціальності 052 Політологія, що оновлена за наказом від 21 жовтня 2022 року №0703-I (наприклад, Ярош О. Б. – докторка політичних наук, доцентка кафедри політології та публічного управління Волинського національного університету імені Лесі Українки, яка підтвердила свою участь в обговоренні ОП [Зустріч 8]. Заплановано залучення роботодавців для проходження здобувачами практики: Сумська міська рада, Лебединський міський виконавчий комітет, Агенція регіонального розвитку Сумської області, Комунальна установа “Агенція промоції “Суми” Сумської міської ради, ГО “Бюро аналізу політики”, ГО “Центр громадських ініціатив “Інтелект Сумщини”, ГО “Організація переселенців “Потрібні люди, ГО “Сумське громадське коло”, ГО “Українська жіноча варта” (представники деяких з цих організацій/установ були присутні на зустрічі з ЕГ) [Зустріч 8, <http://surl.li/ibsbb>] ЕГ рекомендує систематизувати процес опитування широкого кола роботодавців, розробити електронні форми-опитувальники, запровадити чіткий механізм взаємодії між ЗВО та роботодавцями щодо покращення якості освіти на цій ОП, активніше залучити їх до складу робочих груп при перегляді ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Освітня програма “Політичні технології та аналітика” поки не має випускників. Проте в закладі існує ефективна системи збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Інформація про успішних випускників СумДУ доступна на головному веб-сайті університету та на веб-сторінці Інституту філології та соціальних комунікацій [<http://surl.li/lkfk>], а також на сайті випускової кафедри [<http://surl.li/kwaiz>], яка традиційно аналізує кар'єрні траєкторії своїх випускників задля формування необхідних компетентностей і РН, необхідних для успішного працевлаштування.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти у СумДУ представлена відповідною нормативною базою: Положення про Центр забезпечення якості вищої освіти, Положення про Раду із забезпечення якості вищої освіти, Положення про Раду із забезпечення якості вищої освіти структурного підрозділу (інституту, навчально-наукового інституту, факультету, центру заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання), Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін, Про проведення конкурсу "Кращий викладач очима студентів", Положення про систему забезпечення якості вищої освіти СумДУ. Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітніх програм, що реалізуються у СумДУ [<https://normative.sumdu.edu.ua/>], що забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП. Центр забезпечення якості вищої освіти Сумського державного університету [<http://surl.li/lyshw>] відповідальний за формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості вищої освіти в СумДУ; впровадження стратегічних розробок; аналіз та узагальнення стану якості вищої освіти в університеті; розроблення пропозицій для розгляду Вченою радою університету, ректором та відповідними дорадчими органами щодо вдосконалення цієї діяльності з урахуванням новітніх освітніх технологій, формування відповідних рекомендацій та інших нормативних документів щодо її покращення; розробка і супроводження процесів оцінки результатів навчання; розробка політики та принципів щодо забезпечення якості роботи професорсько-викладацького складу; координація роботи структурних підрозділів університету з питань якості освітнього процесу; оперативне реагування (підготовка проектів наказів та інших матеріалів з питань якості організації освітнього процесу) на виявлення порушення норм стандартів вищої освіти щодо організації освітнього процесу; розробка плану заходів з моніторингу якості вищої освіти на навчальний рік; формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості вищої освіти та ін. [Зустріч 6]. Здійснюється щорічна перевірка діяльності кафедри, а також перевірка готовності кафедри до поточного навчального року Відповідно до п. 9.4 Положення "Про Центр забезпечення якості..." для виконання функцій та повноважень в межах своєї компетенції Центр та його структурні підрозділи мають право запитувати необхідну інформацію від інших структурних підрозділів СумДУ, незалежно від їх підпорядкування у встановлених законодавством межах [<http://surl.li/lyshw>]. Здобувачі залучені до системи забезпечення якості через опитування, результати яких аналізуються та обговорюються на різних інституційних рівнях.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитацію ОП "Політичні технології та аналітика" проходить вперше. Під час візиту ЕГ перший проректор – Леонов С. В. – зазначив, що всі рекомендації за результатами акредитації будуть детально розглянуті проаналізовані та обговорені на інституційному рівні [Фінальна зустріч].

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

В академічній спільноті СумДУ сформована культура якості, яка полягає в усвідомленні кожним учасником освітнього процесу його внеску в розвиток освітньої діяльності [Зустрічі - всі]. Культура якості розкривається також через систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету, відповідно сформована внутрішня нормативна база системи якості [<http://surl.li/epslo>]. Основним документом, що визначає інституційну основу та регламентує процеси забезпечення якості є "Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ" [<http://surl.li/eovex>]. З метою оцінки потенціалу, рівня роботи інститутів та факультетів та стимулювання рівня підвищення якості їх роботи застосовується Методика визначення рейтингу структурних підрозділів; також є політика забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, моніторинг якості освітньої діяльності, опитування здобувачів вищої освіти. Інституційна структура забезпечення якості охоплює 5 рівнів [<http://surl.li/ffbu>]. Академічна спільнота належить до учасників системи внутрішнього забезпечення якості. НПП факультету ІФСК є в Раді із забезпечення якості вищої освіти; низка семінарів проводяться ("Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ", "Викладач як ключовий стейкхолдер забезпечення якості освіти", "Зміни в системі ліцензування та акредитації як засіб забезпечення якості у вищій освіті" та ін.) Викладацький склад вмотивований донести інформацію до здобувачів і закріплювати набуті знання на практиці. Викладачі використовують різні інтерактивні форми під час занять, про що вони розповіли експертам під час зустрічі. Було згадано про написання аналітичних матеріалів для місцевих осередків політичних партій, місцевого самоврядування, командну роботу здобувачів, проведення дебатів тощо [Зустріч 3, Відкрита]. У свою чергу, здобувачі освіти мають власні очікування щодо освітнього процесу, знають про свої права та обов'язки, позиціонують себе як партнери кафедри; цікавляться поза навчальними подіями, які стосуються політики та політології. До сформованої культури якості належить також дотримання і високий рівень популяризації академічної доброчесності в Університеті [Зустрічі 2, 3, 4, 6-7]. Отже, було з'ясовано, що процес культури якості освітньої діяльності передбачає моніторинг і періодичний перегляд ОП; забезпечення необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі і в дистанційному режимі; забезпечення публічності інформації; підвищення якості викладання; культурне, патріотичне виховання; створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату; посилення кадрового потенціалу; моніторинг якості освітнього процесу; проведення опитувань усіх груп стейкхолдерів; формування конкурентного випускника. ЕГ встановила, що в ЗВО наявна багаторівнева система культури забезпечення якості освіти [Зустрічі 1-4, 6, 7, Організаційна, Фінальна].

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Постійна активна, підтверджена, участь здобувачів в опитуваннях щодо якості викладання дисциплін, якості освіти, задля виявлення недоліків та встановлення пропозицій щодо удосконалення ОП тощо (усіма учасниками академічної спільноти було багаторазово підкреслено на дієвості системи опитувань за всіма напрямками діяльності університету). Опитування також є ефективними через наявність у них відкритих питань. Запроваджено процедуру визнання РН (яка демонструє стовідсоткову підтримку здобувачів на кожному етапі), отриманих в інших ЗВО за програмами міжнародної мобільності. Сильною стороною є готовність потенційних роботодавців, які демонструють свою ефективну співпрацю за іншими ОП кафедри бути залученими до процесу розробки та вдосконалення освітньої програми “Політичні технології та аналітика”, що дозволить отримувати якісну підготовку здобувачів, в тому числі розширити практичну підготовку. Тісна співпраця кафедри з потенційними роботодавцями.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На думку ЕГ, студентське самоврядування не достатньо залучено у процес формування та моніторингу ОП. Студенти особисто комунікують з викладачами, гаранткою, процес має більш неформальний характер, що не робить його менш ефективним. Тим не менш, задля збереження інституційної сталості впливу студентів на освітній процес, варто більш активно включати студентське самоврядування у процес розробки та моніторингу ОП. Рекомендація: активно долучати студентське самоврядування до процедури перегляду ОП шляхом залучення студентського самоврядування на ранніх етапах розробки ОП; запрошення студентів до участі у робочих групах, всіх нарадах та обговореннях стосовно програми та спільно формулювати рекомендації та пропозиції; надання студентам необхідних навичок для успішної роботи в робочих групах та процесі моніторингу, включаючи тренінги з питань комунікації та колективного прийняття рішень; оприлюднення результатів та внесків студентського самоврядування до ОП, підкреслюючи важливість їхнього внеску; демонструвати готовність до адаптації та внесення змін в ОП з урахуванням рекомендацій студентів. Відсутня системність опитування представників роботодавців. ЕГ рекомендує систематизувати процес опитування широкого кола роботодавців, розробити опитувальні форми, запровадити чіткий механізм взаємодії між ЗВО та роботодавцями щодо покращення якості освіти на цій ОП, не тільки включити їх до складу робочих груп при перегляді ОП, а ще й залучити до активного обговорення та внесення пропозицій. Рекомендовано також більш детальне документальне оформлення обговорення конкретних пропозицій стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

За результатами акредитаційної експертизи ЕГ дійшла висновку, що СумДУ має багаторівневу систему забезпечення якості ОП “Політичні технології та аналітика”. ЗВО постійно контактує із здобувачами, питає їхню думку; своєчасно реагує на проблеми та виявлені недоліки на ОП. Учасники освітнього процесу розуміють своє місце у систему забезпечення культури якості освіти. Однак ОП має певні незначні недоліки. Більшої уваги потребує формування системної співпраці із роботодавцями, опитування та врахування їхньої думки у навчальному процесі, а також фактичне, а не лише юридичне залучення потенційних роботодавців особливо тих, хто входить до складу РПГ, до процесу функціонування та реалізації ОП. Таким чином, ЕГ, визначивши сильні та слабкі сторони, вважає, що ОП відповідає критерію 8 на рівень В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Під час аналізу Реєстру основної нормативної бази СумДУ [<http://surl.li/kguz>] та інтерв'ю з різними фокус-групами ЕГ констатує, що Університет встановив чіткі та зрозумілі правила організації освітнього процесу з урахуванням обов'язків прав та всіх його учасників. У відкритому доступі серед таких документів розміщені: “Статут СумДУ”, “Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ”, “Положення про вчену раду СумДУ”, “Кодекс академічної доброчесності”, “Правила прийому”, “Наказ про заходи щодо запобігання корупції”, “Положення про

систему забезпечення якості вищої освіти СумДУ”, Положення про матеріально-ресурсні забезпечення та інші. В університеті функціонує каталог курсів [<http://surl.li/ktwl>], що надає можливість швидко знайти необхідну навчальну дисципліну за її назвою/кафедрою/ОП/викладачем. Позитивною практикою є віртуальна можливість відвідати університет за допомогою “Тур кампусами СумДУ” [<http://surl.li/lyvbi>], таким чином ЗВО висвітлює прозорість і надає можливість усім учасникам освітнього процесу, а також майбутнім абітурієнтам ознайомитись з необхідною інформацією та інфраструктурою університету. Під час демонстрації особистого електронного кабінету, ЕГ мала можливість переконатись, що в СумДУ інформування здобувачів і співробітників щодо зміни нормативних актів, затвердження наказів, розміщення оголошень, результатів проведення опитувань, запрошень на наукові заходи і т.п. є систематичним, зручним і відкритим для користувачів [Резервна зустріч].

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

В університеті функціонує практика оприлюднення проектів на офіційному сайті у Каталозі освітніх програм [<http://surl.li/ffbo>], де є можливість переглянути архівні та верифіковані ОП, таким чином ЗВО протягом 25.10.2022 -25.12.2022 рр. отримав пропозиції та зауваження щодо ОП “Політичні технології та аналітика” від роботодавців та здобувачів на січень 2023 року [<http://surl.li/leiom>]. Заповнити онлайн-форму [<http://surl.li/obui>] або надіслати свої коментарі на електронну скриньку info@job.sumdu.edu.ua щодо може кожен бажаючий стейкхолдер.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ЕГ дійшла висновку, що прилюднення ОП регламентується Положенням про освітні програми вищої освіти [<http://surl.li/ffqr>] та вся інформація стосовно освітньо-професійної програми: умови вступу [Зустріч 3], навчальні плани, опитування здобувачів [Зустріч 4], пропозиції та зауваження стейкхолдерів, силабуси обов'язкових навчальних дисциплін, рекомендації щодо проходження практики і можливостей неформальної освіти та інших документів розміщено на сторінці кафедри “Політичні технології та аналітика” [<http://surl.li/llxrk>]. У зв'язку з дистанційним навчанням, комунікація зі здобувачами відбувається також з використанням електронної платформи МІХ, завдяки якій всі учасники навчального процесу проінформовані про всі складові освітнього процесу повноцінно та вчасно [Резервна зустріч].

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Головна сторінка Сумського державного університету містить інформацію, яка чітко структурована за розділами, поділяється на легко зрозумілі блоки та має пошуковий запит, що значно спрощує пошук потрібних даних. Всі правила і процедури, які регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу розміщені у відкритому доступі на сайті університету і є загальнодоступними для всіх. Таким чином, ЗВО дотримується принципів прозорості та публічності у своїй діяльності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На сайті кафедри ППСТ розміщено каталог вибіркового навчальних дисциплін циклу професійної підготовки за освітньою програмою “Політичні технології та аналітика”, ЕГ рекомендовано наповнити каталог більш розширеною інформацією (як це продемонстровано в силабусах обов'язкових освітніх компонентах). Також на платформі ЗВО “Академічна доброчесність СумДУ” в розділі анонси, описані заходи, які завершуються 2020 і 2021 роком і є тільки один допис датований 2023 роком. Рекомендовано: оприлюднити заходи для здобувачів, які будуть впроваджені протягом 2023/2024 н.р. Рекомендовано: додати можливість для ознайомлення з документом ОП наочно, в повному обсязі, а не блоками.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Сайт СумДУ містить достатньо інформації, демонструє політику прозорості та публічності, таким чином, це є гарним рівнем для створення довіри між усіма зацікавленими особами. Вищезазначені зауваження в контексті підкритерію 9.3 не є суттєвими й можуть бути усунені у короткий термін. ЕГ вважає, що рівень відповідності ОП за критерієм 9 – “В”.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Панасенко Ганна Сергіївна

Члени експертної групи

Бабарикіна Надія Анатоліївна

Ушкало Катерина Юріївна